

Ш 971
Г 94

782.1.087

Г-94

С. Гулак-Артемовський

Запорожець за Дунаєм

"МИСТЕЦТВО"

С. Гулак-Артемовський

Запорожець за Дунаєм

ЧИТАЛЬНИЙ ЗАЛ

КОМІЧНА ОПЕРА
НА 3 ДІЇ

140541

КЛАВІР

Дніпропетровська міська
централізована бібліотечна
система

Центральна бібліотека
ВІД ДІЛ НАСТЕДЦІВ

„МИСТЕЦТВО“
КИЇВ - 1954

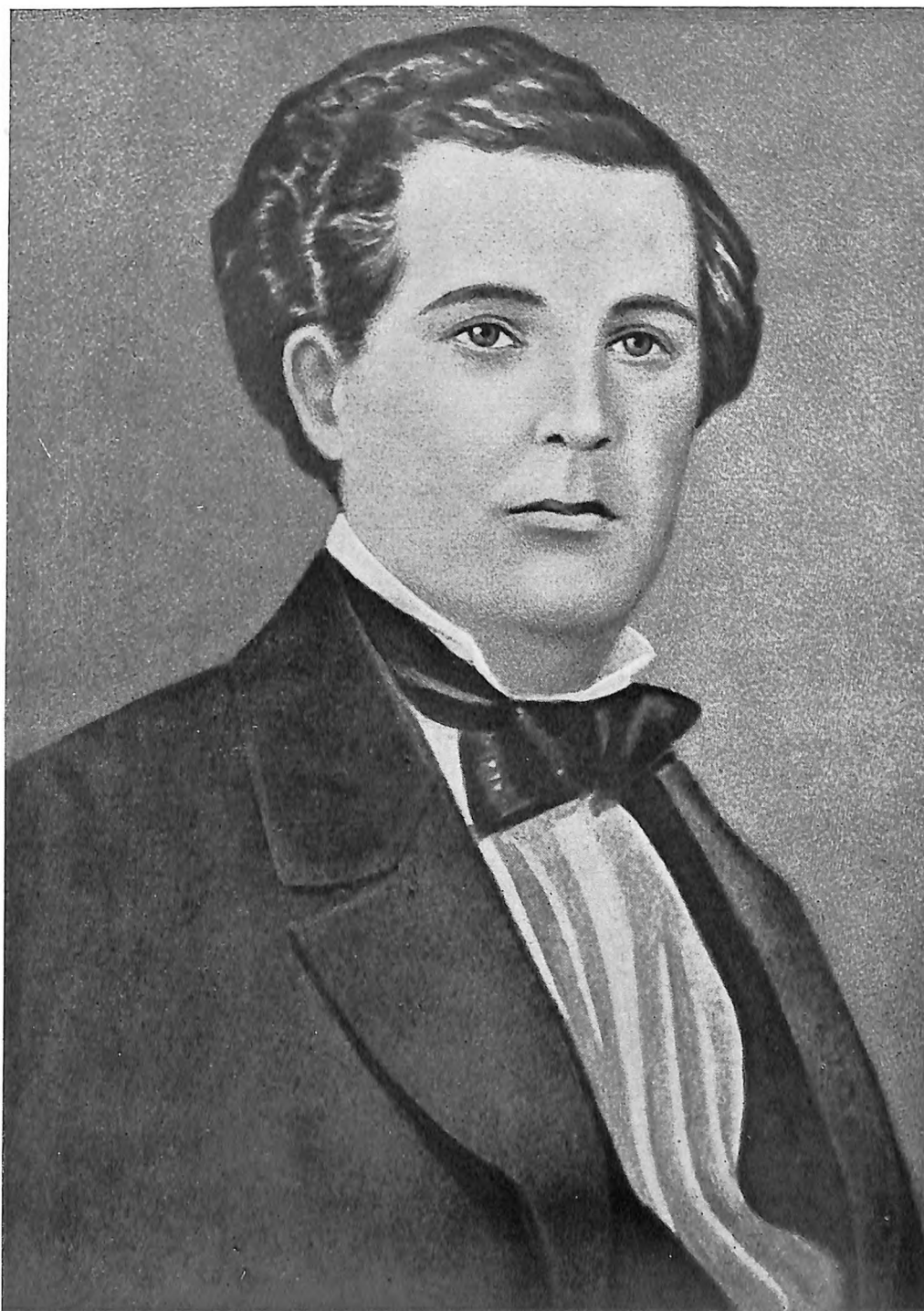
ВИДАННЯ ПІДГОТОВЛЕНО
УКРАЇНСЬКИМ ТЕАТРАЛЬНИМ
ТОВАРИСТВОМ

Редакційна колегія:

1. Паторжинський
М. Рильський
Ф. Надененко
В. Юдіна

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Текст комічної опери С. С. Гулак-Артемовського друкується в тій редакції, у якій цей твір іде на сцені Київського державного академічного ордена Леніна театру опери та балету. Літературна редакція лібретто належить М. Рильському.

Семен Степанович
ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ

Біографічна довідка

Семен Степанович Гулак-Артемівський народився 4 лютого (ст. ст.) 1813 року в містечку Городище на Київщині.

Опанувавши основи російської музичної культури під безпосереднім керівництвом і впливом великого російського композитора М. Глінки, він творчо мужніє у спільній роботі з видатними майстрами російської реалістичної школи — О. Петровим, Г. Петровою-Воробйовою, Д. Леоновою та іншими, які боролись за народність російського оперного мистецтва.

За 22-річне перебування на сцені Петербурзького оперного театру Артемівський виступив у всіх провідних партіях високого басу в класичному репертуарі. До найкращих ролей С. Артемівського належить Руслан з опери Глінки „Руслан і Людмила“.

Улюбленець і друг великого поета-революціонера Т. Шевченка, Артемівський весь час прагне до народності в мистецтві.

Блискучий співак російського оперного театру, пропагандист російської класичної оперної творчості, Гулак-Артемівський починає виступати і в народному театрі в драматичних спектаклях (блискуче виконував роль Чупруна у відомому водевілі І. Котляревського „Москаль-чарівник“) і писати музичні композиції — водевілі з життя народу („Українське весілля“, „Ніч напередодні Іванового дня“).

Демократизм Гулака-Артемівського, його любов до народу, до своєї рідної української народної пісні, глибоке засвоєння традицій російської оперної творчості, принципів майстерності російського вокального мистецтва обумовили і появу першої української національної опери „Запорожець за Дунаєм“.

14-го квітня (ст. ст.) 1863 року С. Артемівський поставив (вперше в Росії) „Запорожця за Дунаєм“ на сцені Петербурзького театру. В бездоганному виконанні ролі Івана Карася Артемівський розкрив свої почуття великого патріота своєї батьківщини.

Вся діяльність українського класика Гулака-Артемівського — одного із засновників української опери, корифея вітчизняного вокального мистецтва, була спрямована на розвиток і закріплення творчих зв'язків української і російської музичних культур.

Помер С. С. Гулак-Артемівський в Москві 5-го квітня (ст. ст.) 1873 року.

Д І Й О В І О С О Б И

ІВАН КАРАСЬ — запорожець, 45-50 років	— <i>бас</i>
ОДАРКА — жінка його 35 років	— <i>сопрано</i>
ОКСАНА — сирота, що живе в домі Івана Карася	— <i>сопрано</i>
АНДРІЙ — молодий козак-запорожець	— <i>тенор</i>
СУЛТАН — 30 років	— <i>баритон</i>
СЕЛІХ-АГА — вельможа з почту султана	— <i>тенор</i>
ІБРАГІМ-АЛІ — імам	— <i>бас</i>
ГАСАН — слуга	

Козаки, козачки, женці та жниці, слуги султана, турецька варта.

Діється на Туреччині.

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

С. ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ

Дія перша

№ 1 ВСТУП

Moderato con moto

Moderato con moto

Ф-п.

p *pp*

A musical score for the song 'The Rose Tree'. The score is written for voice and piano. The voice part is in the upper staff, and the piano accompaniment is in the lower staff. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The piano part features a prominent triplet of eighth notes in the right hand, which is marked with a 'pp' (pianissimo) dynamic. The melody is simple and catchy, with a clear refrain. The lyrics are written below the piano part.

pp

pp

The Rose Tree

A handwritten musical score for the song "The Rose Tree". The score is written on two staves, both in G major (one sharp) and 2/4 time. The melody is in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The piece begins with a piano (*pp*) dynamic. The melody consists of a series of eighth and quarter notes, with some measures containing beamed eighth notes. The accompaniment features a simple bass line with some chords and rests. The score ends with a double bar line and repeat signs.

№ 2 ХОР

(ЗА КОНОМ)

„Ой збирайтесь працювати“

Andante

p

С. Ой зби_рай_тесь пра_цю_ва - ти, зо - ло - ту - ю ни_ву

А. Ой зби_рай_тесь пра_цю_ва - ти, зо - ло - ту - ю ни_ву

Т. Ой зби_рай_тесь пра_цю_ва - ти, зо - ло - ту - ю ни_ву

Б. Ой зби_рай_тесь пра_цю_ва - ти, зо - ло - ту - ю ни_ву

Andante

p

жа - ти. До - ле, ми те - бе бла - га - ем, щед - ро - ю до

жа - ти. До - ле, ми те - бе бла - га - ем, щед - ро - ю до

rall.
нас ти будь.

нас ти будь.

rall.

(ЗАВІСА)

rallent.

Берег Дунаю. З правого боку хата запорожця Івана Карася. Подвір'я. Лежить рибацький човен. Далеко видно турецьке місто.

Оксана (виходить з хати. У руках серп, клуночок з хлібом, глечик. Вдивляється в небо, а далі співає)

№3 РОМАНС „Місяцю ясний“

Moderato

Оксана **Languido** *tr*

1. Мі - ся - цю яс - ний,
2. Ор - лонь - ку си - зий,
3. Ти - хий Ду - на - ю,

fp *p*

зо - рі пре - кра - сні, бо - жі - ї о - чі тем - но - ї
со - ко - ле, би - стрий, що вік на во - лі - в за - вид - ній
зе - ле - ний га - ю, хви - лі ки - пу - чі, віт - ри мо -

но - чі, бо - жі ї о - чі тем - но - ї, но - чі,
до - лі, що вік на во - лі - в за - вид - ній до - лі,
гу - чі, хви - лі ки - пу - чі, віт - ри мо - гу - чі

p

ten.
вас я бла - га - ю, груди об - лег - ші - те,
вас я бла - га - ю, груди об - лег - ші - те,
вас я бла - га - ю, груди об - лег - ші - те,

colla voce

lament.

вість при - не - сі - те з рід - но - го кра - ю!
 вість при - не - сі - те з рід - но - го кра - ю!
 вість при - не - сі - те з рід - но - го кра - ю!

mf

(Говорять схвильовано):

Не того боюсь я, щоб хто не підслухав мого серця. Ні, я рада б одкрити його перед усіма, та боюсь, щоб власті турецькі не провідали, що тут близько є перебіжчик з України молодий запорожець... Догадуюсь я, що приніс він потаємні вісті від наших з того боку, а може й з Московщини. Як дізнаються про це турки-коханому моему смерть... Од думи сеї серце замирає!

Та як зайде місяць за діброву,
 Як роса вечірня змие гай,
 Вийду я з коханим на розмову,
 Перелинем з ним удвох Дунай.
 О, мій друже, з тобою рада я на край світу!

„Прилинь, прилинь“^{*)}

Moderato con moto Оксана *mf*

При-

pp *p rit.*

-линь, при-линь, ко-за-че мій, ти мій ко-ха-ний,

a tempo *pp*

те-бе дав-но че-ка-ю я. І я люб-лю, і

mf rall. *accel.* *mf rall.* *accel.*

сер-це важ-ко сти-ска-єть-ся з жа-лю,

cresc. *rall.* *cresc.* *rall.*

^{*)} Традиційна з давнього часу вставка. М. Р.

a tempo

ох, і в не - рід - но - му цьо - му кра - - -

a tempo

ten.

- ю, кра - - - ю!

rall.

colla parte

rall.

Allegro

f

f

Ор - ле, дру - же си - зо - кри - лий,

tr

об - гор - ни ме - не кри - лом, ми по - ли - нем

в край ве - се - лий, що про - слав - ся над Дніп - ром. *poco*

cresc. Там ми зі - в'є - мо ку - бель - це у виш - не - во - *rall.*

a tempo - му сад - ку. Там ні - хто нас, мо - е *mf*

сер - це, не роз - лу - чить до ві -

- ку, не роз - лу - чить до ві -

rall.

rit.

a tempo

- ку!

f a tempo

(Хор за кбном другий раз—„Ой збирайтесь працювати“)

(Виходять жінці - чоловіки й жінки.)

Жінки Ось де вона!
 Чомусь зажурена, невесела!
 Чоловіки Сон, мабуть, якийсь приснився!
 Чи не про козака чорнобривого!
 Жінки Ото причепився!
 Про козака! Таке вигидає!
 Ну, збирайся, Оксано, з нами на поле жати!
 Уже ж і пора!
 Ходімо! Ходімо!
 Та з піснею, щоб було веселіше!

(Йдуть разом з Оксаною)

№ 4 ХОР

(ЗА КОНОМ)

Andante
pp

С. 1. Хто пра - цю - е, той і ма - е, ща - стя той
 2. Рід - ний край ми спо - ми - на - ем, що за ти -

А. 1. Хто пра - цю - е, той і ма - е, ща - стя той
 2. Рід - ний край ми спо - ми - на - ем, що за ти -

Т. 1. Хто пра - цю - е, той і ма - е, ща - стя той
 2. Рід - ний край ми спо - ми - на - ем, що за ти -

Б. 1. Хто пра - цю - е, той і ма - е, ща - стя той
 2. Рід - ний край ми спо - ми - на - ем, що за ти -

на сві - ті зна - е. Ой не бу - дем же жу -
 - хим, за Ду - на - ем, за то - бо - ю, У - кра -

на сві - ті зна - е. Ой не бу - дем же жу -
 - хим, за Ду - на - ем, за то - бо - ю, У - кра -

rallent.

- ри - тись, бог бла - гос - ло - вить наш труд.
 - і - но, вік ми бу - де - мо ту - жить.

rallent.

- ри - тись, бог бла - гос - ло - вить наш труд.
 - і - но, вік ми бу - де - мо ту - жить.

Одарка (На співі хору виходить з хати) Ні, не піду, мабуть, сьогодні в поле. Нехай Оксана сама жне. Та вже й не рано. (Пішла за хату по воду).

Карась (Трохи напідпитку. Веселий, бадьорий. З боку шабля)

№ 5 ПІСНЯ КАРАСЯ

„Ой щось дуже загулявся“

Allegretto

Карась *mf*

1. Ой, щось ду - же
3. За - ду - ма - ли

p

за - гу - ляв - ся, лед - ве я сю - ди доб - рав - ся...
ман - дру - ва - ти, рід - ні ха - ти по - ки - да - ти,

mf

Бу - де жін - ка, ма - буть, би - ти, за чуп - ри - ну
за Ду - на - ем о - пи - ни - лись, з ба - сур - ман - ством

во - ло - чи - ти, бу - де жін - ка, ма - буть, би - ти,
по - дру - жи - лись, за Ду - на - ем о - пи - ни - лись,

fz

за чуп - ри - ну во - ло - чи - ти.
з ба - сур - ман - ством по - дру - жи - лись.

fz

mf

2. Гей, за - ї - хав до шин - кар - ки, ви - пив в не - ї
4. Ой по - га - ні та - кі жар - ти! Ви - пив, ма - буть,

p *fz*

ad libit.

ще три чар - ки, п'я - ний з во - за із - ва - лив - ся,
я з дві квар - ти тре - тя ось де...*) при - го - дить - ся

*) Та де ж вона, ота в біса третя? (Шукає у вишнях. Знайшов.) Ага-га! Аж ось де вона, та, голубонька, третя.
(Продовжує співати.)

тро - хи, тро - хи не у - бив - ся, п'я - ний з во - за
щоб бу - ло чим по - хме - лить - ся, тре - тя ось де

із - ва - лив - ся, тро - хи, тро - хи не у - бив - ся.
при - го - дить - ся, щоб бу - ло чим по - хме - лить - ся.

mf

f

8-----

f

Карась: (Ховає пляшку між гарбузами, ліворуч. Поступово наближається до хати).

Агов, а хто тут є? Хто тут є, кажу? Нема нікого. Оксано, Оксано, чи ти дома? (Заглядає спочатку у вікно. Відчиняє двері, заглядає до хати. Полегшено зітхнувши)... Отже, далєбі, нема нікого. Дівчина пішла, мабуть в поле... Сердешна сирота, все журиться та плаче по рідному краю та по своєму коханому... (Скидає шапку і жупан, кладе коло хати, на призьбі).

А оце добре, що жінки нема дома, а то б зараз перепало мені на бублики. Уже ж як-небудь одбрешусь. Та й добре оце ми бенкетували, випили-таки чимало, по чарці, по другій та по десятій-так воно-теє... Балакали про всяку всячину, згадали і стару матір-Запорозьку Січ, а далі й заспівали:... (Співає)*).

*)

1. Ой, сів пу - гач на мо - ги - лі, тай крик - нув він „пу - гу“
2. На - ші шаб - лі зар - жа - ві - ли, муш - ке - ти без кур - ків,
чи не дасть бо ко - за - чень - кам, хоч на час по - ту - гу.
а ще сер - це ко - заць - ке - е не бо - їть - ся тур - ків...

(Говорить:) А таки не боїться й до віку не боятиметься! Та так сумно, сумно стало! (Замислився).

Воно то й дома жилось часом з квасом, порою з водою... Чимало лиха завдали нам вражі пани... А проте своя сторона, люди свої, і сусіди одної крові, одної віри, то може б таки разом і до кращої долі достукались.

(Погрозливо). Ні, далєбі, як довго тут держатиме нас султан, то завдамо ми йому такої веремії, що йому аж у носі засвербить. (Співає на мелодії-„Ой, щось дуже загулявся“...)

От би вирваться з неволі,
Погулять у чистім полі,
Напувати добрі коні } Дівчи
У Дніпровому затоні }

**) (Чути за коном спів Одарки)

***)

Ніч мо - я тем - на, а зі - ронь - ка яс - на, сер - дець - ко мо - є не -
шас - не. Ніч мо - я тем - не - сень - ка.

*) Можна співати тільки другий куплет „Наші шаблі“.

**) Мелодія без слів, для співу Одарки, що є в клавирі автора, замість якої співається „Ніч моя темна“

***) Наспів цієї мелодії дав М. І. Литвиненко-Вольгемут - М. К. Садовський

- Карась (почувши спів жінки прислухається, а потім збентежено). О, жінка!.. Це її голосок... Щось сумної завела, то, мабуть, дуже сердита, треба ховатися, а то буде лихо. (Ховається за соняшник, або камінь, але так, щоб публіка його бачила).
- Одарка (виходить з-за хати з відром. Несе воду до хати. Виходить). А чоловіка нема та й нема. От чортове ледащо! Як у воду впав! Дівчина в полі, а як і я піду в поле, то ні на кого й хату покинуть, а чоловік дома не сидить... (Погрожує кулаком). Ну, постривай, прийдеш ти додому, будеш ти мене пам'ятати.
- Карась Ой, погано...
- Одарка (побачивши на призьбі свиту й шапку).
Е, це ж він, мій голуб, приплівся вже додому. (Підходить до призьби, піднімає жупан). Жупан і шапка його. (Шукає).
- Карась А мене нема...
- Одарка А його нема. Де ж це він, справді? Іване, гов, Іване, де ти?
- Карась Гукай, гукай, а я не обізвусь.
- Одарка Іване, виходь, бо битиму... Іване, Іване! (Йде праворуч за хату по передньому плану).
- Карась (перекривляючи). Іване, Іване... (Сміється). Іди пошукай свого Івана. (Виходить зі своєї схованки, дивиться їй услід). Треба тікати. (Бере жупан, одягає шапку. Тимчасом Одарка обійшла хату і виходить знов на сцену. Бачить Івана. Підкрадається, хапає за жупана й каже):
- Одарка Чого ж це ти, соколе мій, ховаєшся від жінки?
- Карась Я не ховаюсь... Чого я ховаюсь?
- Одарка Ну, кажи, де це ти пропадав?
- Карась Та я, тее...
- Одарка Що „тее“?... Куди тебе нечистий носив?
- Карась Та я, той, занедужав.
- Одарка „Занедужав“... а пика, як у кота.
(Карась боязко відходить).

№ 6 ДУЕТ

„Відкіля це ти узявся“

Allegro

Одарка *f*

так ти ве - се - лив - ся? Де ж це так бен - ке - ту -

fz *p* *fz* *p*

- вав? Як крізь зем - лю про - ва - лив - ся,

до - ма чом не но - чу - вав? Як крізь зем - лю про - ва -

лив - ся, до - ма чом не но - чу - вав? Ось по -

rall. (Дає стусана) Карась *mf* (Хитро)

rall. *ff a tempo*

- слу - хай, що вчи - ни - лось... Страх ме - не бе - ре й те -

- пер! Ли - шень - ко та - ке зро - би - лось,

(Удає хворого)

тро - хи, тро - хи я не вмер!... За - не - ду - жав у до -

- ро - зі та й на - брав - ся я бі - ди, так, що

лед - ве вже на во - зі при - вез - ли, при - вез - ли ме - не сю -

- ди, так що лед - ве вже на во - зі при - вез -

- ли, при - вез - ли ме - не сю - ди.

Одарка
mf (уїдливо)

Чи це ж ви - пив, чи це ж ви - пив на до - ро - гу? Чи в до -

Карась

- ро - зі, чи в до - ро - зі вже на - ливсь? Ні, не пив, не пив їй -

- бо - гу! От не гріх, що й за - бо - живсь, ні, не пив, не пив, їй -

- бо - гу! От не гріх, що й за - бо - живсь.

Одарка *mf*

Ви - пив, ма - буть, ви - пив, ма - буть, з до - бру квар - ту, а - бо

Одарка

ви - пив, а - бо ви - пив ці - лий ківш!

Караось

Ні, не пив, ка - жу без

Piano accompaniment for the first system. The right hand plays chords and single notes, while the left hand plays a bass line. A forte (*f*) dynamic marking is present.

Piano accompaniment for the second system. The right hand plays chords and single notes, while the left hand plays a bass line. A forte (*f*) dynamic marking is present.

Piano accompaniment for the third system. The right hand plays chords and single notes, while the left hand plays a bass line. A forte (*f*) dynamic marking is present.

так ти ве - се - лив - - ся, де ж це так бен - ке - ту -

- ду - жав у до - ро - зі та й на - брав - ся ж я бі -

- вав? Як крізь зем - лю про - ва - лив - - ся,

- ди! Так що лед - ве вже на во - зі при - вез -

fz

rallent. до - ма чом не но - чу - вав!

rallent. ли, при - вез - ли, ме - не сю - ди!

rallent. *ff* *fz* *fz* *p* *Un poco*

Одарка

(сіла на призьбу біля хати.)

meno mosso *p* Ти гу-

ля-еш дні і но-чі, я ж, сер-деш-на, все од-на, із-су-

ши-ла ка-рі о-чі в са-мо-ти-ні край вік-на. Ці-лу

rallent. *f* *a tempo* *p* ніч я жда-ла, жда-ла, по-ки зі-ронь-ка зій-шла, все в ві-

- кон - це виг - ля - да - ла.... ніч в сльо - зах всю про - ве - ла, ніч в сльо -

quasi piangendo *poco riten.*
- зах всю про - ве - ла, ніч в сльо - зах всю про - ве -

poco riten.

Одарка (Плаче.)
- ла.

più mosso
(a parte)
Карась *p*

Ой лу - ка - ва вра - жа жін - ка! За - раз в сльо - зи, го - ло -

p più mosso

Мено

(Плачучи)

p

Ой, чо-
_сить! Бач, зля_ка_ти чо_ло_ві_ка, щоб не знав він, що й ро_бить.

mosso

ли б я пер_ше зна_ла, з чо_ло_ві_ком як то
Ой лу_ка_ва вража жін_ка! За_раз в сльози го_ло_

жить! Кра_ще вік би ді_ву_ва_ла, ніж те_
_сить! Бач, зля_ка_ти чо_ло_ві_ка,

(Швидко підводиться, грізно схопила свиту й шапку, кидає на зем-
лю)

пер так слі́бо - зи ли́ть. Жит' не хо - чу́ більша́го -
щоб не знав він, що́й ро - бит' Жит' не хо - че

бо - ю, і́й же бо - гу, роз - ве - дусь!.. Кра - ще
більш зі мно - ю хо - че, хо - че роз - ве - стись!

rallent. *a tempo* *p*
rallent. *Pa tempo*

бу - ду я вдо - во - ю і без те - бе о - бі́й -
Гей, О - дар - ко, що́з то - бо - ю, ну - бо го - ді, вго - мо -

piangendo

- дусь, і без те - бе о - бій - дусь, і без
- нись, ну - бо го - ді, вго - мо - нись,

rit.

те - бе о - бій - дусь.
ну - бо го - ді, вго - мо - нись!

rit. *a tempo*

(удає, що плаче) *p* (набік) *a parte*

От і в ме - не вра - жі о - чі пла - чуть тро - хи, да - ле - бі. Бо не спа - ли вже дві

p *meno mosso*

Карась (підходить ближче до Одарки, впевнено)

но - ці, тре - ба ж тра - пи - тись бі - ді! Збив - ся, ба - чиш, я з до -

- ро - ги, до - ве - лось хоч про - па - дять, - та, спа - си - бі, до не -

- бо - ги *f* втра - пив я - кось но - чу - вать, *p* та, спа - си - бі, до не -

- бо - ги *f* втра - пив я - кось но - чу - вать, *p* втра - пив я - кось но - чу - *rallent.*

Vivace

Так о-це ти у не-бо-ги, аж дві но-чі про-па-
- вать.

p

(Підходить ближче)
- дав? Щоб на те-бе пе-ре-ло-ги,

щоб те-бе не-чи-стий взяв! Щоб те-бе не-чи-стий

взяв, щоб те-бе не-чи-стий взяв!

pp

Allegretto

(Засучує рукава; з запалом)

p

По-стри - вай же, мій ко - за - че, бу - деш,

бу - деш па - мя - тать, бу - деш тя - мить, не - бо - ра - че, як то

(Дає стусана. Карась переходить на другий бік.)

жін - ку ша - ну - вать! Ма - ко - го - ном ру - ки й но - ги по - ла -

- ма - ю, бу - деш знать - но - чу - ва - ти у не - бо - ги, до - ма

riten.

як не но - чу - вать! Но - чу - ва - ти у не - бо - ги, до - ма

riten. *p*

a tempo

як не но - чу - вать, до - ма як не но - чу - вать!

a tempo *ff*

(плачучи)
Meno mosso assai

Ой, ко - ли б я пер - ше зна - ла, з чо - ло - ві - ком

p

як то жить, кра - ще вік би ді - ву - ва - ла, ніж те - пер так

Карась (хоче заспокоїти Одарку)
а tempo

mf
сльо-зи лить. Гей, О - дар-ко, го-ді, бу-де, пе-ре-стань бо

The musical score for Karas is written for voice and piano. The voice part is on a single staff with a treble clef, and the piano accompaniment is on two staves (treble and bass). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a more active bass line in the left hand. The lyrics are written below the voice staff.

Одарка (навмисно голосно)

вже кри-чать! Ні, не-хай же чу-ють лю-ди, ні, не бу-ду

The musical score for Odarka is written for voice and piano. The voice part is on a single staff with a treble clef, and the piano accompaniment is on two staves (treble and bass). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a more active bass line in the left hand. The lyrics are written below the voice staff.

Карась (грізно)

я мов-чать! Гей, О - дар-ко, го-ді, бу-де, пе-ре-стань бо

The musical score for Karas is written for voice and piano. The voice part is on a single staff with a treble clef, and the piano accompaniment is on two staves (treble and bass). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a more active bass line in the left hand. The lyrics are written below the voice staff.

Одарка (витягаючи з тину лозину)

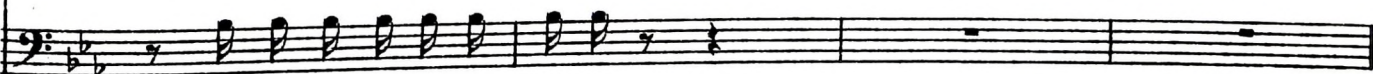
вже кри-чать! Ні, не-хай же чу-ють лю-ди, ні, не бу-ду

The musical score for Odarka is written for voice and piano. The voice part is on a single staff with a treble clef, and the piano accompaniment is on two staves (treble and bass). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a more active bass line in the left hand. The lyrics are written below the voice staff.

Одарка

Караць

Гей, О-дар-ко, го-ді, бу-де,

пе-ре-стань бо вже кричати!

Жити не хо-че більш зі

й но - ги по - ла - ма - ю, бу - деш знатъ - но - чу - ва - ти у не -
 мно - ю, хо - че, хо - че, роз - ве - стись. Гей, О - дар - ко, що з то -

rall.
 - бо - ги, до - ма як не но - чу - вать, но - чу - ва - ти у не -
rall.
 - бо - ю, ну - бо, го - ді вго - мо - нись, гей, О - дар - ко, що з то -

sf *rall.*
 - бо - ги, до - ма як не но - чу - вать, до - ма як не но - чу -
 - бо - ю, ну - бо го - ді, вго - мо - нись, гей, О - дар - ко!

8-
p *f* *sf*

- вать.

Гей, О - дар - ко, го - ді, бу - де, пе - ре - стань бо

Ні, не - хай же чу - ють лю - ди,

вже кри - чать,

ні, не бу - лу я мов - чать!

Гей, О - дар - ко,

го - ді, бу - де, пе - ре - стань бо вже кри - чать!

Ні, не - хай же чу - ють лю - ди, ні, не бу - ду

я мов - чать, ні, не бу - ду я мов -

Пе - ре - стань бо вже кри -

fp - чать! Жить не хо - чу більш з то - бо - ю,

fp - чать! Жить не хо - че більш зі мно - ю,

f *p*

fp *fp*

їй же бо - гу роз - ве - дусь! Кра - ще бу - ду я вдо - во - ю
хо - че, хо - че роз - ве - стись. Гей, О - дар - ко, що з то - бо - ю,

і без те - бе, і без те - бе о - бій - дусь!
ну - бо го - ді, ну - бо го - ді, го - ді, го - ді, го - ді! Вго - мо - нись!

p *p*

Житть не хо - чу більш з то - бо - ю, їй же бо - гу, роз - ве - дусь!
Житть не хо - че більш зі мно - ю, хо - че, хо - че роз - ве - стись,

кра-ще бу - ду я вдо - во - ю і без те - бе, і без
гей, О - дар - ко, що з то - бо - ю, ну - бо го - ді, ну - бо го - ді,

те - бе о - бій дусь, і без те - бе о - бій .
го - ді, го - ді, го - ді вго - мо - нись, ну - бо го - ді, вго - мо -

- дусь, і без те - бе о - бій - дусь!
- нись, ну - бо го - ді вго - мо - нись!

f *f*

І без те - бе о - бій - дусь!

Ну - бо го - ді, вго - мо - нись!

f *f* *ff*

sf

sf

ff *ff* *f*

(Карась хоче тікати. Одарка його наздоганяє)

ЗАВІСА

Дія друга

*)

Проводиться на тому ж місці, що й перша дія. Султан, переодягнений в звичайну турецьку одіж. Його супроводжують Селіх-Ага та Гасан. Султан заходить на подвір'я Карася, сідає на камінь відпочити. Селіх-Ага і Гасан стоять вдалині.

№ 7 КАВАТИНА СУЛТАНА

Maestoso

Музична партитура для каватини Султана. Партитура складається з трьох систем піанової акомпаніації та однієї системи вступу Султана. Темп позначено **Maestoso**. Динамічні позначення: *f*, *pp*, *p*. Лірика Султана: Як лю-бо сер-цю тут без кра-.

*) В останній постановці Київського театру опери та балету декорація II дії змінена. На кону майдан. Ліворуч тин двору Карася. Просто берег Дунаю. Праворуч видно хати.

- ю, се - ред у - бо - гих цих ха - ток, се -

p

- ред ла - нів, се - ред кві - ток! Жит - тя тут ра - діс - но сі -

p

- я - є, сі - я - є.

pp

Не - ма тут го - мо - ну двір - сько - го, о -

p

- блес - них тут не чу - ти слів... не - ма вельможних тут ра -

- бів, не - ма жи-тей-сько-ї три-во - ги. Ба -

rit. *a tempo*

- гат - ство, вла - ду і по - ша - ну від - дав би я без ка - ят.

- тя, за ло - но чи - сто - го жит - тя, за

ти - шу про - сту і жа - да - ну. Тут

рай, свя - та - я тут при - ро - да, та

на ша до - ля не та -

- ка - і зло - то цар - сько - го він -

- ка гні - тить ве - ли - те - ля на - ро -

- ду.

ritard. pp

(Султан, роздивляючись навкруги, спинає свій зір на хаті Карася, а далі веде розмову з Селіх-Агою.)

- Султан. Це хатина козака. (Заглядає у вікна. Тим часом підходить Селіх-Ага.) Цікавий народ оці козаки, тільки неспокійний та бунтівливий. Довелось мені самому прийти поглянути, що й до чого. (Повіхаючи.) Нелегко їх держати у своїй владі. Чого доброго піднімуть таку бучу, що й радий не будеш! Доводиться і грізвбою, і ласкою орудувати.
- Селіх-Ага. (плазуючи). Ясний володар добре знає, де треба грізби, а де ласки. Високий розум послав йому аллах.
- Султан. До речі, про ласку... Чому це не видно сьогодні козачок? Кажуть, що між ними є гарненькі, хоч і дикі... (Дивиться навкруги.)
- Селіх-Ага. Козачки в полі, ясний володарю, жнуть... (Тихенько.) А ми таки добудемо для гарему наймогутнішого султана...
- Карась. (за коном). Ну, й сиди там! Враг тебе бери!
- Султан. Одійдіть, заховайтесь. Поговорю з отим козаком, випитаю, яким духом вони дишуть.
- (Селіх-Ага та Гасан ховаються. Султан теж ховається.)
- Карась. (виходить). Хотів був хоч із жінкою посваритись. Може б на душі легше стало. А вона засіла у куми та й не хоче йти додому. Ну, стривай же, коли так... (Дістав з кишені пляшку.) Оцю пляшечку хотів залишити на похмілля, а тепер, з тієї злості, усю укутаю, от що. (П'є.)
- Султан. (підходить до Карася). Здоров був, добрий чоловіче.
- Карась. (захлинувшись). Здоров, здоров... А що ти за чоловік такий?
- Султан. Я-приїжджий, не тутешній.
- Карась. А, так ти приїжджий. Ну, то здоров! Сідай та відпочинь. Гостем будеш. (Султан сідає.) Так ти, добродію, кажеш, не тутешній? Це ти, мабуть, приїхав святкувати малий байрам? Тут тепер збирається багато вашого брата голомозого. Кажуть, нібито сам султан буде тут.
- Султан. Султан?.. (З посмішкою.) Султан уже тут.
- Карась. Овва! А я й не знав. А мені дуже хотілося б його побачити. Страх цікаво, який він тепер став.
- Султан. А ти хіба його колись бачив?
- Карась. Та воно як тобі сказати: і бачив я його, і не бачив.
- Султан. Як це так?
- Карась. Коли хочеш, то я тобі розкажу.
- Султан. Розкажи, будь ласка.
- Карась. (пригадуючи, сідає). Ну, то добре, слухай же... Було це одного разу, велика битва була. Ну, а вийшло так, що ми були тоді разом з вами. І на якого біса злигалися ми з бусурм... (схаменувся) гм... гм... Так ото, кажу, зав'язалася битва, а ми, себто наша Пластунівська паланка, стояли так недалеко, з добру московську верству...
- Султан. Так ти козак Пластунівської паланки?
- Карась. Та Пластунівської ж... а ти не перебивай. Так ото, стоїмо ми. Коли дивимось, аж мчать яничари, а попереду них на вороному коні парубчак турецький. Він ще тоді не був султаном, а як тобі сказати... султаненя, чи що. Та так і вривався в супротивну ватагу. Почалася січа... шаблі закресали, ятагани заблищали. Та куди тобі! Сила взяла верх. Яничари не витримали, і його супротивники обступили. А воно, оте султаненя, злякалося, тремтить... (Глузуючи, сміється.)
- Султан. Та що ти!
- Карась. Йй-богу! Завзято билися, поле все геть укрили побитими... Чимало тоді і наших полягло. Нехай царствують... Микола Глек... Максим Півторакожука... Дмитро Непролийчарка... А Петро Очерет! Жаль сердешного! Зложив свою

козацьку голову ні за що, ні про що. Зосталась після нього дочка Оксана — сирота, у мене так і прожива.

Султан. (щось думає). Так дочка його, кажеш, живе у тебе?

Карась. У мене ж, у мене. Я, бач, чоловік бездітний, а покійний був мені великий приятель. От я і взяв сироту до себе. (Пауза.)

Так от воно й виходить: як так, то я бачив султана, а як отак, то й не бачив. І от хотів би його побачить. Поговорив би з ним, як слід, розказав би про наше життя...

Султан. А є про що розказати? (Пауза.) Скажи мені тим часом, як живеться козакам у турецькій землі?

Карась. Як живеться?.. Живеться! (Схвильовано.) Ат, бодай не казати! Повела нас наша старшина в лиху годину до чужої сторони!

Султан. (допитливо). Ну, а проте звикли вже вони до нашої сторони?

Карась. Хіба-таки жива людина може звикнути до неволі? Ех, коли б я був на султановому місці...

Султан. (зацікавлено). Ну, ну, що ж би ти зробив на султановому місці?

Карась. Відпустив би козаків на всі чотири вітри. От що! А то, буває, збунтуються та накоять лиха вашому братові, голомозому...

Султан. Он як! (Пауза. Подумає.) Ну, коли ти хочеш бачити султана, то я можу дати тобі нагоду.

Карась. (зрадів). Чи справді? Будь ласка, добрий чоловіче. Велике тобі спасибі буде. (Недовіжливо.) Тільки як же це?

Султан. Бач... у нього... при дворі... є мій приятель...

Карась. Те... те... те! Так це твій приятель і тее... Ну, коли не брешеш, то спасибі! (Витягає пляшку з горілкою. Згадавши.) Хотів би тебе почастувати, так вам же не можна... законом заборонено. От лиха година! Ну, то я сам вип'ю за твоє здоров'я. (Шукає в кишенях чарку.) Овва!.. А чарки нема. Воно, положим я б і так хильнув, та боюсь переборщити, а то покажуть султана, а у мене джмелі в голові... і слова розумного не скажеш! (Сміється.) Постривай хвилинку, я збігаю в хату за чаркою. Посидь тут. Я зараз. (Іде до хати.)

(Султан один. Б'є в долоні, з'являється Селіх-Ага.)

Султан. (до Селіх-Аги). Ось тут живе козак Пластунівської паланки. Він не впізнав мене, але хоче бачити. Заклич його до палацу в гості.

Селіх-Ага. Слухаю, ясний володарю.

Султан. (набик). Поговорю з ним докладніше, розпитаюсь, про що мислять козаки? Чи не на думці у них проти нас підняти знов шаблю? (Пішов.)

Селіх-Ага. (набик, показуючи вбік султана). Любить наслідувати Гарун-Аль-Рашида, свого знаменитого предка... Тільки...

(Озирається.) Далеко куди до зайця. (Сміється.)

Наспівує:

ММ

(мелодія турецької пісні)

(З хати чути, що Карась щось розбив.)

Карась. (з хати). От вража жінка, запроторила чарку під макітру і дума, що я не знайду... Е, ні, голубонько! Я хоч очима не побачу, так носом почую... (Виглядає у вікно.) Насилу знайшов. (Бачить Селіх-Агу.) Що воно таке? (Виходить на сцену. Здивовано.) Без бороди! А, здається, був з бородою. Що за вража мати!

Селіх-Ага (сидить на призьбі). Сідай, козаче, поговоримо.

Карась (до себе). Не той, їй-богу, не той!

Селіх-Ага. Сідай, не бійся.

Карась. А кого б ото я мав боятися? Чи не тебе, голомозого? (Сміється.) Та я самісінького чорта не злякаюсь, а не те, що турка. (Сідає.) Ну, сів, а далі що?

Селіх-Ага (чванливо). Мені казав мій приятель, що ти хочеш бачити султана.

Карась (здивовано). Ага, так ти і є його приятель? Ну, то здоров! Я тебе зразу не пізнав. Думаю, що воно за сатана? Аж це ти! Ой, голубчику, хочу, дуже хочу побачити султана, тільки мене, простого козака, туди не пустять?

Селіх-Ага. Пустять. Треба тільки тобі одягти турецьку одіж.

Карась. А де ж я її візьму?

Селіх-Ага. Вона зараз буде. (В'є в долоні. Виходить Гасан, якому він щось наказує. Гасан іде знову за лаштунки.)

Карась (побачив Гасана, перелякано). Що воно за чортеня?

Селіх-Ага. Це арап Гасан, слуга мого приятеля. (З'являється Гасан з одежею.) Ну, ось і одежа. Одягайся. Він тебе і проведе до нас.

Карась. От спасибі, велике тобі спасибі. (Дістає з кишені пляшку, хотів пригостити, згадав.) Знаєш, я б тебе почастував, так вам же не можна, законом заборонено. От ти, лиха година!

Селіх-Ага (тихенько, озираючись). Коли ніхто не бачить—можна.

Карась (набік). Оце так закон! (Наливає. Помітив Гасана.) А чорномазий дивиться?

Селіх-Ага (заспокоюючи). Гасан (показує на небо), дивись—пташки! Пташки! (Гасан зацікавився.)

Карась (подає чарку).

Селіх-Ага (п'є, присмоктуючи).

Карась (набік). Оце так смокче!

Селіх-Ага. Ще?

Карась. А чорномазий?

Селіх-Ага (до Гасана). Гасан! Пташки!.. Пташки...

Карась (наливає, подає другу).

Селіх-Ага (знову п'є, смокче, випив). Ффф-у!.. А як тебе звуть?

Карась. Іван Карась.

Селіх-Ага. Ні, це не годиться. Тобі треба назватись турецьким ім'ям. Назвись... (Пригадуючи.) Ну, назвись Урханом.

Карась. Як, як?

Селіх-Ага. Урхан. Скажеш Урхан—побачиш султана, не скажеш Урхан—не побачиш султана.

Карась. Добре, добре. Скажу „Урхан“, щоб тільки побачити султана та й поговорити з ним.

Селіх-Ага (показує, як наливати чарку). Ур-хан...

Карась. А чорномазий дивиться!

Селіх-Ага (знову одводить Гасана до „пташок“). Гасан, диви, пташки!..

Карась (наливаючи; набік). Бачу, що вашого брата, турецького башу, за чарку горілки купити можна. Всі ви, голомозі—продажні. (Показує Селіх-Азі теж на „пташки“ і сам випиває.) Досить з тебе і двох, а то ще уп'єшся, додому дороги не знайдеш.

Селіх-Ага (поступово п'яніючи, образливо). А як звуть?

Карась (забувши). Іван... чи... той... (Згадав.) Урхан...

Селіх-Ага. Урхан. Скажеш Урхан, побачиш султана, не скажеш Урхан, не побачиш султана.

- Карась. Добре, добре, скажу й Урхан, щоб тільки побачити султана та й поговорити з ним.
- Селіх-Ага (йдучи, ще запитує, голосно). Як звуть?
- Карась. Урхан!
- Селіх-Ага (сп'янілий зовсім). Урхан... Скажеш султан, побачиш Урхан... не скажеш султан, не побачиш Урхан...
- Карась (сміючись). Добре, добре, скажу все, що треба.
- Селіх-Ага (за лаштунками). Як звуть?
- Карась. Урхан! Урхан! (Після паузи.) Урхан, так і Урхан. Що я, дурніший за тебе, чи що? Ну, треба одягнутись... (Роздивляється на Гасана.) Господи, таке мале, а вже чорне! (Сміється.) Що ж з нього буде, як воно виросте!.. (Зворушено.) Це ж й воно, сердешне, росте на чужій землі. (Лагідно до нього.) А як тебе, хлопчику, звуть?
- Гасан (по-турецькому). Чехай лебал сене верипляр.
- Карась (остовпівши). От тобі і провідник! (Дуже голосно.) А дорогу ж, дорогу ти знаєш? (Показує мімічно.)
- Гасан (теж голосно). Чехай лебес сене верипляр.
- Карась. Ну, бачу, що дорогу знаєш. Давай одягатись. (Гасан подає пояс, халат, чалму.) Шкода, немає дзеркала, подивився б я, який з мене турок вийшов. (Одягнувся і починає співати)

№ 8 КАВАТИНА КАРАСЯ

„Тепер я турок, не козак“

Allegro moderato

ff

Карась *mf*

Те - пер я ту - рок,
- ва - на я зро -

tr

ff

p

*) (у другому куплеті)

не ко-зак, зда-єть-ся, доб-ре о-дяг-нув-ся?
-бивсь... Ур-хан, не-хай О-дар-кави-ба - ча - є, і
ось,

*) З Івана я зробивсь...

Карась. Ой, лишенько! А як же мене тепер звать по-турецькому? (До Гасана). Ти не пам'ятаєш, як отой голомозий казав, як мене звать? От тобі й побачив султана. От і поговорив!

Гасан. (Знижує плечима) Урр... Ур...

Карась. (Згадав) ... Урхан. (Продовжує спів).

як во - но зро - би - лось так, що в тур - ка я пе - ре - вер -
бач, я - кий на - п'яв жу - пан, те - пер вже жін - ка не впіз -

- нув - ся? Те - пер я ту - рок, не ко -
- на - є.

- зак, зда - єть - ся, доб - ре о - дяг -

- нув - ся? І як во - но зро - би - лось

так, що в тур-ка я пе-ре-вер-ну-вся, що

в тур-ка я пе-ре-вер-нув-ся?

3 1 -

Карась А бодай би грім мене вбив, коли б я справді перевернувся в турка!

Гасан (беручи Карася за руку). Вен сене бі зі алун барбюрам.

Карась Як ти сказав? А ну, ще раз скажи. (Підставляє вухо)

Гасан Бумен зільде турвюр султан ...

(За коном чути далекий спів хору: „Рідний край ми споминаєм“. № 9)

Карась (радісно) Султан? Отак би одразу казав, що султан. Я усе чисто розумію по-ва-шому, по-турецькому. Ну, vedi показуй дорогу, бо вже й не рано. (Обидва виходять)

№ 9 ХОР

(За коном)

Andantino

С. *p*

А. *p*

Т. *p*

Б.

Рід - ний край ми спо - ми - на - ем, що за ти

- хим, за Ду - на - ем, за то - бо - ю, У - кра -

- і - но, вік ми бу - де - мо - ту - жить!

rall.

f rall.

rall.

rall.

СЦЕНА І ХОР (спочатку за коном, а потім виходять на сцену).*)

Andante

Ой, там за Ду - на - ем,
Ой, там за Ду - на - ем, та за ти - хим Ду - на - ем
Ой, там за Ду - на - ем,
мо - ло - дець гу - ля - є, мо - ло - дець гу - ля - є.
мо - ло - дець гу - ля - є, мо - ло - дець гу - ля - є.

1. Ой, там за Дунаєм,
Та за тихим Дунаєм
Молодець гуляє. (2)

2. Молодець гуляє,
Та на той бік гукає:
Подай, подай перевозу, (2)

3. Я й перевезуся,
На тую Вкраїну
Хоч раз подивлюся. (2)

ДІД. А таки хочеться подивитись на рідний край!

МОЛОДИЙ. Подивимось, подивимось! Наш отаман Головатий, бач, велику думу думає,
раду велику радить. Надійшов йому лист із Московщини.

Так отой перебіжчик...

Тсе... Мовчи до якого часу.

1-й ХЛОПЕЦЬ: Ну, напрацювались, натомились, а проте кортить поспівати.

2-й ХЛОПЕЦЬ. То що ж! Заводь якої-небудь!

3-й ХЛОПЕЦЬ. Нашої, козацької, щоб хоч згадати про рідний край!

(За коном чути спів дівчат, що з піснею виходять на коні і зустрічаються з хлопцями.)

1. Ой з-за го - ри ту - ман на - ля - га - є. Гей, із-за го - ри ту - ман
на - ля - га - є, за ту - ма - ном ні - чо - го не вид - но.

Жінки. 1. Ой з-за гори туман налягає,
Гей, із-за гори туман налягає,
За туманом нічого не видно.

Всі. 2. Тільки видно в степу криниченьку
Гей, тільки видно в степу криниченьку,
Там холодна вода, водиченька.

*) Народні пісні „Ой, там за Дунаєм“ та „Ой, з-за гори туман налягає“ внесені до клавiру в постановці Київського театру опери та балету

Хтось із хлопців. Ану, вдармо лихом об землю!
До танців, до танців!

(ТАНЦІ.)

(Репліки, що їх можна додавати до танців.)

(РЕПЛІКИ) 1. Нашого Наддніпрянського!

2. Ану, по-полтавськи ушквармо!

3. Нашого Чорноморського!

№10 ТАНЦІ

Allegretto

The musical score is written for piano in 2/4 time, D major. It consists of five systems of two staves each. The tempo is marked 'Allegretto'. The score begins with a piano (*p*) dynamic and ends with a piano (*p*) dynamic. The middle section features a forte (*f*) dynamic. The music is characterized by rhythmic patterns of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and some measures contain triplets. The bass line is generally more active than the treble line, providing a rhythmic foundation. The score ends with a fermata over the final chord.

p

ff

p *f*

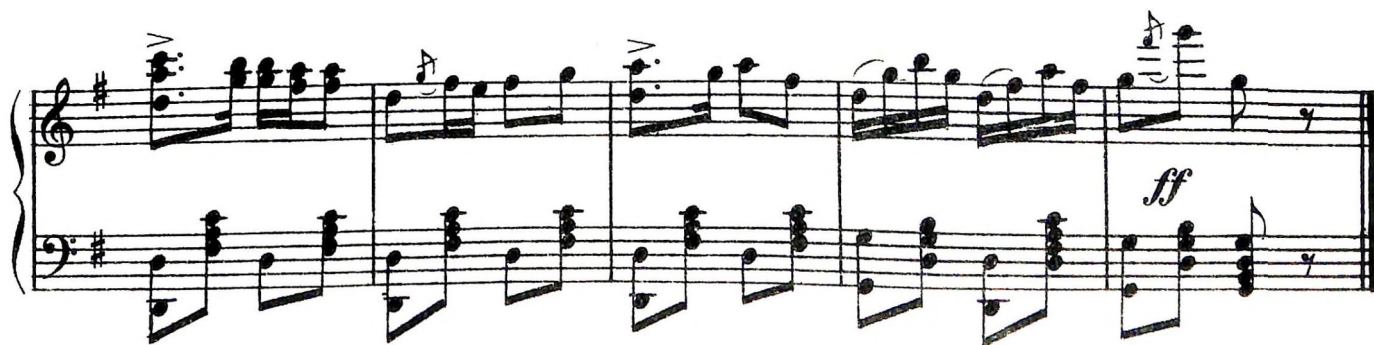
8

№11 УКРАЇНСЬКИЙ ТАНОК

Allegro moderato

The musical score is written for piano in G major (one sharp) and 2/4 time. It is titled '№11 УКРАЇНСЬКИЙ ТАНОК' and marked 'Allegro moderato'. The score consists of four systems of music, each with a treble and bass staff joined by a brace. The first system begins with a forte (*f*) dynamic in the bass staff and a piano (*p*) dynamic in the treble staff. The second system continues the melodic and harmonic development. The third system features a fortissimo (*ff*) dynamic in the bass staff. The fourth system concludes the piece. The notation includes various note values (eighth and sixteenth notes), rests, and articulation marks such as accents and slurs.

№12 ЧОРНОМОРСЬКИЙ КОЗАК

Allegretto

The musical score is for a piano accompaniment of a piece titled "№12 ЧОРНОМОРСЬКИЙ КОЗАК" (Black Sea Cossack). The tempo is marked "Allegretto". The time signature is 2/4. The score is written for piano, with treble and bass staves. The first system includes dynamic markings *f* and *p*. The second system continues the accompaniment. The third system includes *f* and *p* markings. The fourth system features *ff* markings. The fifth system includes a *p* marking. The music is written for piano with treble and bass staves.

№ 13 ЗАПОРОВЬКИЙ КОЗАК

Moderato

The musical score is written for piano in B-flat major (two flats) and 2/4 time. It is marked 'Moderato'. The piece consists of six systems of grand staves. The first system begins with a piano (p) dynamic and features arpeggiated chords in the right hand and a steady eighth-note bass line. The second system introduces a forte (f) dynamic in the right hand with sixteenth-note runs, while the bass line remains steady. The third system continues with the forte right hand and a more active bass line. The fourth system features a forte right hand with sixteenth-note runs and a steady bass line. The fifth system begins with a piano (p) dynamic and features a more active bass line. The sixth system concludes the piece with a piano (p) dynamic and a steady bass line. The score includes various musical notations such as arpeggiated chords, sixteenth-note runs, and sustained bass lines. Dynamics range from piano (p) to forte (f). The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

№ 14 КОЗАЧОК

Allegro vivace

The musical score for "Kozachok" (No. 14) is written in 2/4 time and consists of six systems of piano accompaniment. The first system includes a treble staff with a melody and a bass staff with chords. The melody is marked with accents and slurs. The bass staff has dynamic markings *p*, *p riten.*, and *acceler.*. The subsequent systems are pairs of staves (treble and bass) with complex rhythmic patterns and dynamic markings including *ff*, *p*, and *ff*. The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and features various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

The musical score consists of five systems of staves. The first system has a piano (p) dynamic. The second system includes markings for *p riten.* and *accelerando*. The third system has a fortissimo (ff) dynamic. The fourth system continues the piano part. The fifth system includes markings for *p*, *pp*, and *ff*.

Хлопець.

(Коли гурт саме розгулявся, вбігає хлопець.)

(вбігаючи.) Хлопці, дівчата, турецький калаур!

(Надходить турецька варта. Всі, не кваплячись розходяться по хатах.

Чути розмову декого:)

Молодий козак.

От лиха година з цими турками! Ні тобі поспівати, ні потанцювати!

Старий козак.

Нічого, мовчи та диш, синку! Може дочекаємось іще кращого часу!

Третій козак.

А таки дочекаємось!

Другий козак.

Еге-ж, еге-ж! Згадаємо часи славного козака

Байди, що висячи на гаку, застрелив царя—
султана турецького.

(Виходить Оксана)

№ 15 ПІСНЯ ОКСАНИ

„Ангел ночі“

Andante

p

f *p*

f *p*

f *p*

Оксана *p*

Ангел но - чі над зем -

fz *pp*

ле-ю, ти-хо ві-є вже кри-лом, божий

мир з його сі-м'є-ю спочи-ва-є ти-хим сном, спочи-

-ва-є ти-хим сном, ти-хим сном. Тільки зо-рівне-бі

ся-ють, шеп-че лист, шумить Ду-най, по-між се-бе розмов-

ля - ють, ше - по - тять - ко - хай, ко - хай... А сер - день - ко пал - ко

б'єть - ся, си - зим го - лубом в гру - дях, сто - г не, млі - є, і зда -

- єть - ся, що го - рить, го - рить вог - нях, го - рить вог - нях, го - рить в ог -

- нях! Мі - сяць хма - ро - ю за -

крив - ся од за - вид - ливих о - чей, за діб - ро - ву вже спу -

p

(Підходить до берега)

стив - ся, далі, да - лі від лю - дей. Вже го -

p leggiero *f*

ди - на та бли - зень - ко, вже на - став у - мов - ний час... Жду те -

p

бе, мо - є сер - дець - ко, темна ніч закри - є нас.

colla voce *ff*

№ 16 ДУЕТ

„Чорна хмара з-за діброви“

Moderato

p sempre *staccato*

Meno mosso

pp

Андрій (Десь далеко чути спів Андрія)

Чор.на хма . ра з-за діб . ро . ви, про.сте . ли . лась по Ду .

най. Жду те - бе я, чор - но - бро - ва, пі - дем, сер - це, в рід - ний

край, жду те - бе я, чор - но - бро - ва, пі - дем, сер - це, в рід - ний

f *p*

край, пі - дем сер - це в рід - ний край.

rallent. *a tempo*

rallent. *a tempo*

Оксана

Тут ву - бо - гії цій ха - ти - ні, дів - чи -

p *f* *p*

нонь ка-си-ро-та мар-но тра-тить на чу-жи-ні мо-ло-

-ді сво-ї лі-та, мар-но тра-тить на чу-жи-ні мо-ло-

f *p*

-ді сво-ї лі-та, мо-ло-ді сво-ї лі-та.

rall. *a tempo*

rall. *a tempo*

(На сцену вибігає Андрій. Побачив Оксану.) Андрій: Оксано! (Кидаються один одному в обійми).

Оксана *f*
О, мій дру - же, мій пре.

Андрій *f*
Ластів - ко мо - я пре.

3
- крас - ний, сер - цю ра - діс - ний цей час, я тво - я, о, мій ко -

3
- крас - на, сер - цю ра - діс - ний цей час, ти на вік мо - я ко -

3 *pp*
- ха - ний, смерть од - на роз - лу - чить нас. О, мій дру - же, мій пре.

3 *pp*
- ха - на, смерть од - на роз - лу - чить нас. Ластів - ко мо - я пре.

крас-ний, сер-цю ра-діс-ний цей час, я тво-я, о, мій ко-
крас-на, сер-цю ра-діс-ний цей час, ти на-вік мо-я ко-

Meno mosso *tr*

ха-ний, смерть од-на роз-лу-чить нас. О, мій дру-же, мій пре-
ха-на, смерть од-на роз-лу-чить нас.

крас-ний, сер-цю ра-діс-ний цей час.
Сер-цю ра-діс-ний цей час, ти на вік мо-я ко-

rallent.

смерть од - на роз - лу - чить нас, смерть од - на роз - лу - чить

rallent.

ха - на, смерть од - на роз - лу - чить нас, смерть од - на роз - лу - чить

rallent.

нас.

нас.

(Тємничо) *p*

Між ка -

a tempo

p

Андрій

мінням на Ду - на - ю доб-рий чо-вен жеде нас там,

p

pp

Тем.на ніч, як чор.на хма.ра, а у тур.ків там бай.

-рам. Доб.ре зна.ю я до.

-ро.гу, всі до.ро.га ми прой.дем, там на.ді.я вже на

бо.га, ми Ду.най пе.ре.пли.вем.

Оксана *f*

О, мій дру - же, мій пре - крас - ний, сер - цю ра - діс - ний цей

Андрій *f*

Ла - стів - ко мо - я пре - крас - на, сер - цю ра - діс - ний цей

час я тво - я, о, мій ко - ха - ний, смерть од - на роз - лу - чить

час, ти на - вік мо - я ко - ха - на, смерть од - на роз - лу - чить

нас. *pp* О, мій дру - же, мій пре - крас - ний, сер - цю ра - діс - ний цей

нас. *pp* Ла - стів - ко мо - я пре - крас - на, сер - цю ра - діс - ний цей

час я тво - я, о, мій ко - ха - ний, смерть од - на роз - лу - чить

час, ти на - вік мо - я ко - ха - на, смерть од - на роз - лу - чить

нас. О мій дру - же, мій пре - крас - ний, сер - цю ра - діс - ний цей

нас. сер - цю ра - діс - ний цей

час. смерть од - на роз - лу - чить

час, ти на - вік мо - я ко - ха - на, смерть од - на роз - лу - чить

(Тікають)

нас, смерть од - на роз - лу - чить нас!

нас, смерть од - на роз - лу - чить нас!

dim.

pp *ff*

Дія третя

На тому ж місці.

Біля хати на призьбі сидить Одарка. Вона, працюючи, співає:

№17 ПІСНЯ ОДАРКИ

„Ой казала мені мати“

Allegretto *mf*

Одарка *p*

Ой ка - за - ла ме - ні

ма - ти ще й при - ка - зу - ва - ла, що б я хлоп - ців у са -

до - чок не при - над - жу - ва - ла. Ой ма - мо, ма - мо,

ма - мо не при - над - жу - ва - ла! Ой ма - мо, ма - мо

ма - мо, не при - над - жу - ва - ла!

1. 2. 3. 4.
По - си -

2. Посилала мене мати
До криниченьки:
Та принеси, моя доню,
Та й водиченьки;
Ой мамо, мамо, мамо
Та й водиченьки...

3. Ой пішла я до ставочка,
Забарилася,
На козака молодого
Задивилася...
Ой мамо, мамо, мамо,
Задивилася...

4. Ждала, ждала мене мати,
Не діждалася,
А я собі з козаченком
Цілувалася...
Ой мамо, мамо, мамо,
Цілувалася!..

(Одарка заходить в хату)

Карась (з'являється один з чалмою і халатом у руках. За ним слідом іде Гасан, який раптом зникає. Карась наспівує: „Ой, там за Дунаєм...“

(Б'є тричі в долонь)

Гасан, Гасан! Куди він подівся, отой чорномазий? Зник, як у воду впав... Що ж я робитиму з цією одежею? (Підходить ближче до рами.) А турки таки набрежали. Гуляли, танцювали, добрий тютюнець курили. А султан навіть в палаці не признався, що це він і є. Ну я й розказав йому, бородатому, чистісіньку правду... Нехай, мовляв, і перекаже султанові... (Сміється.) Осточортіла нам влада турецька, руки сверблять дати їм прочуханки. (Виймає пляшку, п'є.) Що ж я тепер жінці скажу? Стривай! Скажу, що я перетворився на турка. Як там чорномазий казав: а їя ана калама, ана каратина бе, аки кицюрка. А поки що треба спочити... (Лягає. Виходить Одарка).

Одарка (побачивши Карася). О, вже приплився. Ну, поки сидить дома, то й чоловік, як чоловік, і козак з нього добрий. Ну, вже як і піде!.. (Штовхає Карася). Вставай... Люди добрі кажуть—кажуть—день на дворі.

Карась (ніби крізь сон). Гасан, Гасан!

Одарка Який там у біса Гасан! (Знов штовхає). Вставай, кажу, день на дворі.

Карась (ніби прокинувся). О, диви, як заспав! А вже давно пора йти. (Підводиться.)

Одарка Куди тебе нечистий знову понесе?

Карась (поважно). Куди? До мечеті.

Одарка Куди?

Карась До мечеті, кажу,—богу молитись. А їя ана калама, ана каратина бе, аки кицюрка.

Одарка Що таке? До мечеті, та ще й богу молитись? Ти що з глузду з'їхав, чи горілка ще не вивітрилась?

Карась Е, я вже зарікся горілку пити.

Одарка Та невже? (Вклоняється Карасю). От за це тобі, Іване, велике спасибі.

Карась Нема за що дякувати: нам же не можна, законом заборонено.

Одарка Кому це нам?

Карась (одягає чалму). Нам, туркам.

Одарка (здивовано). Іване, де це ти чалму взяв?

Карась Я вже тепер не Іван.

Одарка А хто ж ти такий?

Карась Турок я, той... Урхан. (Встає).

Одарка (перелякано). Ой мені лишенько! Це ж він до чортиків допився!

Карась (одягаючи халат). Еге, вже три туркені подали слово за мене заміж вийти.

Одарка Які там навісні туркені підуть за такого п'янюгу заміж!

Карась Еге! Я вже вчора і заручився.

Одарка (починає вірити, перелякано). Як же це воно буде? Зі мною...

Карась З тобою? А ось послухай, як воно буде з тобою. (Карась своїми словами і поведженням дратує Одарку, яка спочатку сердиться, потім плаче).

№ 18 ДУЕТ

„На туркнях оженюся“

Allegro moderato

Piano introduction in D major, 2/4 time. The right hand features a melody with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. A forte (*f*) dynamic marking is present in the first measure of the left hand.

Карась *mf*

На тур - ке-пях, на тур - ке-нях о-же -

p

First system of the duet. Karas' part is in the bass clef, starting with a *mf* dynamic. The piano accompaniment is in the treble and bass clefs, starting with a *p* dynamic. The lyrics are written below Karas' line.

Одарка *mf*

Чо-ло-ві-че, бій-ся бо-га.

- ню-ся, о - же - ню-ся. Вже я

Second system of the duet. Odarka's part is in the treble clef, starting with a *mf* dynamic. The piano accompaniment continues in the treble and bass clefs. The lyrics are written below Odarka's line.

биль-ше, вже я биль-ше не ко - зак! Вже я биль-ше не ко -

Ох, сер-деш-на го-ло - ва! Це га - дю - ка та, не -
- зак! І з то - бо - ю роз - ве -

- бо - га, з ро-зу - му йо - го зве - ла! З ро-зу-му йо-го зве -
- ду - ся, от во - но вже бу - де як, от во - но вже бу - де

(Підходить ближче до Карася, сіпає за одіж).

mf

-ла! Чо-ло-ві-че мій ко-

(Поважно походжає, дратуючи Одарку).

як!

sf *f* *p*

-ха-ний, сон-ний ти о-це чи п'я-ний?

(Відмахується від Одарки).

mf

Мо-ло-ди-це, вго-мо-

-ни-ся, і од ме-не од-че-пи-ся!

От до чо - го вже до - пивсь, на тур - ке - нях за - ру -

p

- чивсь!

Вже то - бі я не і - ван, - ту - рок я те - пер - Ур -

Ур - хан, Ур - хан! Ур - хан!

- хан. Ур - хан, Ур - хан, Ур - хан!

fz sf ff

Чо - ло - ві - че, чо - ло - ві - че, бій - ся бо - га, бій - ся

бо - га! Ох, сер - деш - на, ох, сер -

На тур - ке - нях о - же - ню - ся!

- деш - на го - ло - ва, ох, сер - деш - на го - ло - ва!

Вже те - пер я не ко -

Це га - дю - ка та, не - бо - га, з ро - зу -

- зак. І з то - бо - ю роз - ве - ду - ся,

- му йо - го зве - ла, з ро - зу - му йо - го зве - ла!

от во - но вже бу - де як! От во - но вже бу - де як.

mf Чо - ло - ві - че мій ко - ха - ний, сон - ний ти о - це, чи

mf Мо - ло - ди - це, вго - мо - ни - ся, і од ме - не од - че -

fz *p*

п'я-ний? От до чо-го вже до -

- пи-ся. Вже те-пер я не І -

sf

- пивсь на тур-ке-нях за-ру-чивсь. Ур-хан, Ур -

- ван, ту-рок я те-пер- Ур - хан, Ур - хан,

sf

- хан. Ур-хан! На тур -

Ур - хан, Ур-хан! Що, га -

ff *mf* *ff* *pp*

- ке - нях, на тур - ке - нях о - же - нить - ся, бач, як
 - дю - ча, що, га - дю - ча мо - ло - ди - це, доб - ре,

The first system of the musical score is in D major (two sharps). It consists of a vocal melody in the treble clef and a piano accompaniment in the bass clef. The vocal line has a melodic contour that rises and then falls. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand. Dynamics include a forte (*f*) marking at the beginning of the piano part and a piano (*p*) marking later in the system.

вра - жий, бач, як вра - жий син збре - хавсь. По - стри - вай же, мій ко -
 доб - ре, доб - ре я те - бе зля - кав? Вже сер - деш - на ма - буть

The second system continues the musical piece. The vocal melody is marked with a forte (*f*) dynamic. The piano accompaniment also features a forte (*f*) dynamic. The lyrics are in Ukrainian, and the music maintains the D major key signature.

- за - че, дам то - бі я - о - же - нюсь, дам то -
 пла - че, та не - хай же, не бо - юсь! Та не -

The third system concludes the page. The vocal melody ends with a sustained note. The piano accompaniment features a final chord in the right hand and a descending bass line. The key signature remains D major.

Un poco meno mosso

-бі я - о - же - нусь!
 -хай же, не бо - юсь!

f *p dolce*

Одарка (Сідає на призбі, плачучи. В цей час Карась сідає на камінь по-турецькому, удає, ніби молиться,

Що ро - бить я бід - на
 простягаючи догори руки).

p *f* *p*

простягаючи догори руки).

ма - ю, нещає ли - ва си - ро - та. Гір - кі сльо - зи про - ли -

f

- ва - ю, мар - но йдуть мо - ї лі - та, мар - но

Карась *mf*

йдуть мо - ї лі - та. Ти вже, жін - ко, не тур -

- буй - ся, за - ве - ду со - бі га - рем, на тур - ке - нях о - же -

Одарка

- ню - ся, та й гар - нень - ко за - жи - вем. Ох, ці - лий

вік жу-рює, го - рю - ю, от та - ке жит - тя мо - є, день у

день роб - лю, пра - цю - ю, він же, знай, все п'є та

(Підбігає роздратовано до Карася, штовхає його). **Карась** (ніби роздратовано).

п'є, він же, знай, все п'є та п'є! Гей, О - да-рко, вго-мо -

- ни - ся, по - ки я не ро - зі - злив - ся, бо то - ді вже ви - ба -

Одарка

Карась

rall.

f

В Дунай, в Дунай, в Дунай,

чай, зараз в міх та і в Дунай, в Дунай,

Allegro non troppo

mf

mf

най! Чи на - ївсь ти ку - кіль - ва - ну? Чи на -

най! Бач, як вра - жа мо - ло - ди - ця,

ff

p

їв - ся бле - ко ти? Знай, за - шту - ку цю по -

лю - ба жі - ноч - ка мо - я, бач, як злить - ся, злить - ся,

га - ну на - бе - реш - ся ти бі - ди! Що, ко -

злить - ся і лю - ту - є, як змі - я!

The first system of the musical score is in D major (two sharps). The vocal line consists of eighth and quarter notes. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand. A fermata is placed over the eighth measure of the piano part.

за - че, до - хо - див - ся, аж до чор - ти - ків на -

Го - ді, го - ді не тур - буй - ся, на тур - ке - нях о - же -

The second system continues the melody. The piano accompaniment maintains its rhythmic pattern with chords and moving lines in both hands.

пи - ся, що ко - за - че до - хо - див - ся, аж до

ню - ся, го - ді, го - ді не тур - буй - ся,

The third system concludes the piece. The vocal line ends with a half note, and the piano accompaniment finishes with a final chord in the right hand and a sustained bass note.

ritard.

чор - ти - ків на - пив - ся? І - м'я ви - га - дав - Ур -
 на тур - ке - нях о - же - ню - ся! Так - то, жін - ко, ви - ба -

ritard

a tempo

- хан, з глуз - ду з'ї - хав мій І - ван! І - м'я
 - чай, ли - хом нас не по - ми - най, так - то

a tempo

ritard. *a tempo*

ви - га - дав - Ур - хан, з глуз - ду з'ї - хав мій І -
 жін - ко, ви - ба - чай, ли - хом нас не по - ми -

ritard. *a tempo*

ван, з глуз - ду з'ї - хав мій і .. ван! *mf* Чи на -

най, ли - хом нас не по - ми - най!

ff *fz*

ївсь ти ку - кіль - ва - ну? Чи на - їв - ся бле - ко -

mf Бач, як вража мо - ло - ди - ця, Лю - ба жі - ноч - ка мо -

ти? Знай, за шту - ку цю по - га - ну на - бе -

-я, бач, як злить - ся, злить - ся, злить - ся

p

- реш - ся ти бі - ди! Що, ко - за - че, до - хо -

і лю - ту - е як змі - я! Го - ді, го - ді не тур -

- див - ся, аж до чор - ти - ків на - пив - ся, що ко -

- буй - ся, на тур - ке - нях о - же - ню - ся,

- за - че до - хо - див - ся, аж до чор - ти - ків на -

го - ді, го - ді не тур - буй - ся, на тур - ке - нях о - же -

rall.

- пив - ся. І - м'я ви - га - дав - Ур - хан, з глуз - ду
 - ню - ся, так - то, жін - ко, ви - ба - чай, ли - хом

rall.

a tempo *rall.*

з'ї - хав мій І - ван, І - м'я ви - га - дав - Ур -
 нас не по - ми - най, так - то, жін - ко, ви - ба -

a tempo *rall.*

a tempo

- хан, з глуз - ду з'ї - хав мій І - ван, з глуз - ду з'ї - хав мій І -
 - чай, ли - хом нас не по - ми - най, ли - хом нас не по - ми -

a tempo

ван. З глуз - ду з'ї - хав мій І - ван!

най, ли - хом нас не по - ми - най!

ff

ff

Карась

(Хоче втекти. — Починається стиха марш. — Почувши турецьку музику, раптом спинається). Диви, турки йдуть. Це, мабуть за одежею.

Одарка

За якою одежею? А хіба це не твоя?

Карась

Та де там у біса моя! Що я, турок, чи що?

Одарка

А хто ж ти такий?

Карась

Та я Іван Карась. То я жартував.

Одарка

То іди скоріше переодягайся, ти Іван Карась!

(Карась іде в хату, де знімає турецький одяг).

Турецький марш.

(На сцену виходить Імам. В руці у нього фірман (султанський) указ). За ним турецькі солдати ведуть у кайданах Оксану і Андрія. Коло Імама крутиться, ховаючись, від Карася, Гасан. Поступово збирається народ, дівчата, хлопці, козаки).

№ 19 МАРИИ

Il tempo di marcia

pp

fz

mf

fz

Одарка (перелякано) *f*

Що я ба - чу, що та - ке?

f Імам

Слу - хай - те у - сі, вва - жай - те! Чес - ну від - по - відь да -

mf

Карась (не вірячи очам)

Імам І Ок - са - на, і Ан - дрій!

- вай - те, хто із вас Ка - рась І -

mf *p*

Імам

- ван, що наз - вав се - бе Ур - хан, і наз -

- вав - ши - ся Ур - ха - ном, у па - лац ді - ставсь об -

Карась (хоче сховатись)

Імам От те - пер - та - ки по - пав - ся, от те - пер та - ки по -

- ма - ном.

f *p*

Одарка (в'їдливо)

- пав - ся! Що, І - ва - не, до - бре - хав - ся?
Карась (хоробро)
А на - що то - бі І -

Фір - ман - цей прис - лав сул - тан. По - ве -
- ван?

Імам
- лін - ня від сул - та - на, Ка - ра - ся то - го І -

- ва - на, тут не - гай - но від - шу - кать, ко - за - ків у - сіх зіб -

- рать, фір - ман цей о - го - ло -

- си - ти, про - чи - тать і по - яс - ни - ти. Да - но

всім у - же на - каз, щоб сю ди зій - шли - ся враз.

f

sf

sf

p

Одарка (журливо)

mf
Ли - шень - ко ме - ні на сві - ті,
Оксана (журливо)
mf
Не - щас - ли - ва на - ша до - ля,
Андрій (журливо)
mf
Бу - де смерть а - бо кай - да - ні,
Карась (журливо)
mf
Жде нас, пев - не, смерть, не - во - ля.

що тут ді - ять, що ро - бить? Ой, бо - ю - ся,
зно - ву бу - де - мо стра - ждять, лю - та смерть, а -
та не - стра - шно це ме - ні, шко - да те що
Тут вже доб - ро - го не ждять, Та чи так? Я -

не прий-шлось би вік ту-жить нам, вік ту-жить!

- бо й не-во-ля, нас з Анд-рі-єм роз-лу-чать!

без Ок-са-ни до-ве-деть-ся тра-тить дні!

- ка в нас до-ля, тре-ба все нам змір-ку-вать!

p

ritard. *ff*

(Одарка йде, сідає на призьбі. Навколо неї козачки.)

№ 20. КВІНТЕТ

Одарка
Adagio

Оксана (до Андрія)

p

В не - щас - ли - вій на - шій

Андрій (до Оксани)

p

В не - щас - ли - вій на - шій

Карась

(До Карася підходять дехто з старших козаків, співчуваючи йому.)

p

Ли - шень.

до - лі віч - ні ждуть кай - да - ни нас.

до - лі віч - ні ждуть кай - да - ни нас.

p

От те -

_ ко ме - ні на сві - ті! Що тут ді - ять, що ро -
 на - шій до - лі віч - ні
 в не - щас - ли - вій Віч - ні ждуть кай - да - ни
 _ пер - та - ки по - пав - ся, що тут ді - ять, що ка -
 Імам (сідає на камінь, звертаючись до турецьких солдатів.)
 Всіх три - во - га о - гор - та - е, всіх тяж - кий прой - ма - е

_ бить? Ох, бо - ю - ся ов - до - ві - ти,
 ждуть. Дай - те ж смерть нам, щоб в не - во - лі не за -
 нас. Дай - те ж смерть нам, щоб в не - во - лі не за -
 _ зать? Да - ле - бі не спо - ді - вав - ся,
 страх, ко - жен смер - ті до - жи - да - е

не прийшло́сь би ві́к ту - жи́ть, ох бо - ю - ся ов - до -
 - став нас смер - тний час, дай - те ж смерть нам, щоб в не -
 - став нас смер - тний час, дай - те ж смерть нам, щоб в не -
 щоб так шви - дко у - ми - рать, да - ле - бі не спо - ді -
 і зіб - рав - ся в даль - ній шлях, ко - жен смер - ті до - жи -

8

- ві - ти, не прийшло́сь би ві́к ту - жи́ть!
 во - лі не за - став нас смерт - ний час.
 во - лі не за - став нас смерт - ний час.
 - вав - ся, щоб так швид - ко у - ми - рать.
 - да - е, і зіб - рав - ся в даль - ній шлях.

8

Музична партитура першого систем. Вона складається з двох голосів (сопрано та альт/тенор) і фортепіано. Ключовий знак — дві бемолі (B-flat major). Ритм — 4/4. Лірика українською мовою.

Б о л и - ш и - т и - с я в д о - в о - ю -

В н е - щ а с - л и - в і й

В н е - щ а с - л и - в і й

Щ е й н а с в і - т і н е н а - ж и в - с я , о т - ж е

К о - ж е н с м е р т і

Музична партитура другого систем. Продовження мелодії та акомпаніменту. Лірика продовжується.

щ е с т р а ж д а - т и д о в - г н и й ч а с , х л о п - ц і н е д а - д у т ь с п о -

н а - ш і й д о - л і

н а - ш і й д о - л і

в ж е і у - м и - р а й ! Ц і - л и й в і к я т у т н у -

д о - ж и - д а - є

- ко - ю, та й та - ки о - су - дить всяк,
 віч - ні ждуть, віч - ні ждуть кай - да - ни нас,
 віч - ні ждуть, віч - ні ждуть кай - да - ни нас,
 - див - ся, хоч би там пу - сти - ли в рай,
 і зіб - рав - ся, і зіб - рав - ся в даль - ний шлях,

f

ritardando

та й та - ки о - су - дить всяк.
 віч - ні ждуть кай - да - ни нас. На тім сві - ті ми з то -
 віч - ні ждуть кай - да - ни нас. На тім сві - ті ми з то -
 хоч би там пу - сти - ли в рай!
 і зіб - рав - ся в даль - ний шлях.

p

ritard.

p
Ли - шея -

- бо - ю віч - но бу - де - мо ви - тать.

- бо - ю віч - но бу - де - мо ви - тать.

p
От те -

- ко ме - ні на сві - ті, що тут ді - ять, що ро -

На тім сві - ті ми з то -

Віч - но бу - де - мо ви -

- пер та - ки по - пав - ся, що тут ді - ять, що ка -

Го - ді сліз, по - що ри - да - ти, не для су - му ни - ні

- бить? Ох, бо - ю - ся ов - до - ві - ти,
 бо - ю там лю - бо - ві - ю свя - то - ю, бу - ду
 - тать, там лю - бо - ві - ю свя - то - ю, бу - ду
 - зать? Да - ле - бі не спо - ді - вав - ся,
 час! За - раз бу - де - те ви зна - ти

не прийшлоє би вік ту - жить,
 вік те - бе ко - хать, там лю
 вік те - бе ко - хать, там лю
 щоб так швид - ко у - ми - рать,
 зві - стку ра - діє - ну для вас!

ох, бо - ю - ся ов - до - ві - ти, не прийш -

бо - ві - ю свя - то - ю, бу - ду

бо - ві - ю свя - то - ю, бу - ду

да - ле - бі не спо - ді - вав - ся, щоб так

за - раз бу - де - те ви зна - ти зві - стку

8

ritard.
- лось би вік ту - жить!

ritard.
вік те - бе ко - хать!

ritard.
вік те - бе ко - хать!

ritard.
швид - ко у - ми - рать.

ра - ді - ну для вас!

f *ritard.* *ff* *a tempo*

(Під час співу квінтету поступово сходиться народ).

№21 РЕЧИТАТИВ І ХОР

Карась (до Імама)

Recit.

Moderato

p

Чи не мож - на за - раз зна - ти, як нас

(сміється, відвернувшись). Імам (встає).

ма - е - те ка - ра - ти! По - стри - вай, впе - ред не

Vivo

рвись,

рвись,

ось і лю - ди вже зій -

шлись.

fz *dim.* *riten.*

Moderato

С. А. Т. Б.

ХОР Нас сьо - год - ні спо - ві - сти ли, щоб сьо -

Moderato

- ди ми по - спі - ши ли, ве - ле - но нас тут зіб -

- рать, фір-ман бу - дуть нам чи - тать.
 Фір-ман бу-дуть нам чи - тать.

(між собою).
 Чор-но-мор-ця тут пій -
 (між собою).

- ма - ли і в кай - да - ни за ку - ва - ли.
 А те - пер поч - нуть су -

Бід - ний, вже йо - му не

-диль! Бід - ний, вже йо - му не

жиль! Не - вер - ну - ти - ся до - до - му, ко - за - ко - ві мо - ло -

жиль!

до - му! Жаль нам

До - ля вже йо - го та - ка.

ду - же ко - за - ка! Нас сьо - год - ні спо - ві -

Жаль нам ду - же ко - за - ка! Нас сьо - год - ні спо - ві -

f

-сти - ли, щоб сьо - ди ми по - спі - ши - ли, ве - ле - но нас тут зіб -

-сти - ли, щоб сьо - ди ми по - спі - ши - ли, ве - ле - но нас тут зіб -

-рать, фір - ман бу - дуть нам чи - тать.

-рать, фір - ман бу - дуть нам чи - тать.

№22 РЕЧИТАТИВ І ХОР

Імам (стає на камінь).

Recit.

(Козаки знімають шапки).

f

Смир - но слу - хать, не зби - вать, фір - ман я поч - ну чи - тать.

f *mf* *f*

Andante *mf*

Гос - по - дар наш і вла сти - тель, пра - во - вір - них по - ве -

pp

- ли - тель фір - ман цей от вам прис - лав, во - лю

всім по - да - ру - вав. Всім сул - тан по - ве - лі -

ва - є. хто по - ки - ну - ти ба - жа - є при - ду -

най - ський слав - ний край, той до - до - му ви - ру -

(Радісний галас, дехто обіймається, дехто від радості плаче).

-шай.

Імам (звертається до Оксани і Андрія).

Пе - ре - біж - чи - ка про -

ща - е і його він доз - во - ля - е на Вкра -

ї - ну по - вер - нуть і ко - ха - ну взя - ти в путь.

(Турецькі солдати знімають кайдани з Оксани і Андрія).

	(Імам віддає фірман Карасеві)
Карась	(до Імама). От спасибі вам!
	Шкода тільки, що я султана так - таки і не бачив.
Імам	Так ти ж його бачив і говорив з ним.
Карась	(удаючи здивованого). Як, коли?
Імам	Він же у тебе тут гостем був, і в палаці ти говорив з ним.
Карась	Бородатий? (Сміється, набік). Думає, дурний, що я не догадався.
Імам	(ствердно киває головою).
Карась	Диви, а я й не догадався, що це султан!
Імам	Ну, готуйтесь у дорогу, прощайте!
Всі	Спасибі вам, прощайте! (Починається турецький марш.
	Імам з солдатами виходять, всі його проводжають).

№23 МАРИИ

Il tempo di marcia

f

dim.

p

dim. poco a poco

(На музиці марша)

I Козак. Еге, який добрий султан став. Хоч до рани прикладай, хоч чоботи масти.

II Козак. Знає кішка, чие м'ясо з'їла.

I Козак. Молодець Андрій, що вчасно привіз нам добрі вісті.

II Козак. Недарма нам Головатий казав шаблі гострити.

Дівчата. (вчепилися в Карася). Дядечку, дядечку, розкажіть нам, як це було діло?

Карась. Та цитьте, сороки!.. (Поважно.) Питає він, себто султан, у мене: яких би привілеїв бажали козаки. Ну, я йому й розказав геть усе чисто, як на долоні виложив. Я ж таки вмю, де треба слівце докинути. Натякнув йому, що коли, мовляв, добром не буде відпущено козаків на Україну, то забунтують вони й накоять лиха голомозим. Ну, от він і тее... догадався і прислав оцей фірман. Дякуйте ж мені, сороки, що вирвав вас із неволі.

Дівчата. Спасибі вам, спасибі. (Тягнуть Карася до Оксани і Андрія, що стоять навколюшки.) Дядечку, сюди!

Карась. Е, ні, ні! (Звертається до Андрія.) А ти ж як це, украсти хотів дівчину? Що листа привіз – молодець, а за це (показує на Оксану) тебе по нашому Запорозькому звичаю слід відшмагати киями. (До Оксани.) Та й ти теж хороша – тікати від батька!

Оксана і Андрій (разом). Простіть нас, тату!

(з гурту) Та простіть їх!

Карась. Та бог з вами. Такий уже сьогодні щасливий день, що хай вже бог простить.

(Навколо Андрія згуртувались дівчата, парубки, молоді козаки. Дехто сидить на траві, інші стоять.)

Андрій. (співас.) „Блаженний день“.

№ 24. Арія Андрія

Largo

p

p

p

Андрій

Бла - жен - ний день, бла-жен - ний

час, сі - я - є знов нам воль - на

во - ля, до рід - но - го вер - не - мось

по - ля, зем - ля ко - ха - на жде на

нас. На

кри - лах ми че - рез Ду - най по -

ли - нем врід - ну У - кра - і - ну і

The first system of the musical score. The vocal line is on a single staff with a treble clef, showing a melody with eighth and quarter notes. The piano accompaniment consists of two staves (treble and bass clefs) with chords and moving lines. The lyrics are written below the vocal staff.

ра - діс - ну о - цю го - ди - ну про -

The second system of the musical score. It continues the vocal melody and piano accompaniment from the first system. The lyrics are written below the vocal staff.

Андрій

сла - ви-мо із кра - ю в край.

С. А. Т. Б.

ХОР

Бла -

The third system of the musical score. It includes a vocal line for 'Андрій', a piano accompaniment, and a four-part choir setting (Soprano, Alto, Tenor, Bass) with the word 'ХОР' (Chorus) written vertically. The lyrics 'сла - ви-мо із кра - ю в край.' are written below the vocal staff. The choir part has the word 'Бла -' written below it. The system concludes with a final piano accompaniment line.

женний день, блаженний час, сі -

я є знов нам вольна во - ля, до

рідного вернемося по - ля. зем - ля ко - ха - на де на

Андрій *mf*
Страж

нас.

Андрій

да ли ми на чу жи

ні, без

те бе, кра ю наш, мар

чи ли, і,

спо ми на ю чи, ту

жи ли, про

яз ви скорб - ні і тво

mf

і О, до - ле, путь щас - ли - ву

mf *simile*

дай, ми зно - ву сер - цем о - жи -

- ва - ем, і день яс - ний бла - гос - лов -

- ля - ем, ко - ли по - ба - чим рід - ний

к^ра^й!

С.
А.
ХО^Р
Т.
Б.

f О,

ff до - ле, пу^ть ща^с - ли - ву

дай, ми

Музична партитура, що складається з трьох систем. Кожна система містить голосні та фортепіанні партії. Лірика українською мовою.

Ля ем, ко

ли по ба чим рід ний край!

Під час співу Андрія з хором Одарка йде до хати. Виносить два рушники. Разом з Карасем запрошують сватів із старших козаків. Вони один одному перев'язують через ремена рушники, потім обидва свати запрошують сваху, поважну козачку. Всі троє вклоняються Карасю й Одарці, яка дає їм хустку.

Всі троє урочисто підходять до Андрія, пов'язують йому хустку. Потім ведуть його до Карася й Одарки. Оксана соромливо ховається між дівчатами.

КАРАСЬ (після співу Андрія) – От тепер би й по чарці!

ОДАРКА – Кому що, а курці просо!

КАРАСЬ – А тимчасом, Оксано, починай веселішої на дорогу.
Годі вже нам поневірятися в чужому краю!

№ 25. ФІНАЛ

„Там за тихим, за Дунаєм“

Allegretto

ppp

Оксана (до Карася)

p

Там за ти - хим, за Ду - на - єм на зем - лі єсть

p

бо - жий рай. Ми ту - ди, ту - ди ба - жа - єм,

там наш милий рідний край, ми ту - ди, ту - ди ба - жа - ем,

f

там наш ми - лий рід - ний край. Вер - би,

Un poco meno mosso
Карась (урочисто) *mf*

fz

я - во - ри по - хи - лі, хати наші о - по - ви - ли, - плачуть

p

плачуть, нас там ждуть! Дай же, бо - же, доб - ру путь, дай же,

rall. molto *a tempo*
Оксана (до Одарки)

бо - же, доб - ру путь! Там за ти - хим,
за Ду - на - ем, на зем - лі єсть бо - жий рай.
colla parte *p*

riten. *a tempo* *f*
Ми ту - ди, ту - ди ба - жа - ем, там наш ми - лий рідний край,
ми ту - ди, ту - ди ба - жа - ем, там наш ми - лий рід - ний

ff

край.

с. Хор *ff*

А. Там за ти - хим, за Ду - на - ем на зем - лі єсть

Т. *ff*

В. Там за ти - хим, за Ду - на - ем на зем - лі єсть

ff

бо - жий рай. Ми ту - ди, ту - ди ба - жа - ем,

бо - жий рай. Ми ту - ди, ту - ди ба - жа - ем,

Оксана

там наш ми-лий, рід-ний край, ми ту-ди, ту-

там наш

там наш

там наш

ff

8

-ди ба-жа-єм, там наш ми-лий, рід-ний край!

край, там наш рід-ний край!

край, там наш рід-ний край!

ff

Un poco meno mosso

Одарка (урочисто)

Укра - ї - но, рід - ний кра - ю, серцем я те - бе ба -

- жа - ю, все, що ми - ле, жде там нас! Дай же,

бо - же, в доб - рий час, дай же, бо - же, доб - рий час.

a tempo

Оксана (до Андрія)

Там за ти - хим, за Ду - на - єм на зем - лі єсть

riten.

бо - жий рай. Ми ту - ди, ту - ди ба - жа - ем,

f

там наш ми - лий рід - ний край, ми ту - ди, ту -

- ди ба - жа - ем, там наш ми - лий рід - ний

ff

край!

С. **ff**

А. Там за ти - хим, за Ду - на - ем, на зем - лі єсть

Т. **ff**

Б. Там за ти - хим, за Ду - на - ем, на зем - лі єсть

бо - жий рай. Ми ту - ди, ту - ди ба - жа - ем,

бо - жий рай. Ми ту - ди, ту - ди ба - жа - ем,

там наш милий, рідний край, ми туди, туди

там наш

там наш

8

-ди ба - жа - єм, там наш милий, рід - ний

край, там наш рід - ний

край, там наш рід - ний

край!

край!

край!

ff

8

8

f *ff* *fff*

Карась^{*)} - Ану, хлопці й дівчата, утніть такої, щоб аж земля турецька
загула! Щоб аж на тім боці Дунаю почули! (Танці)

ЗАВІСА

*) У Артемівського опера закінчується хором. Можна закінчувати виставу танцями (музика 2-ї дії).

ПІСНЯ КАРАСЯ

„Ой щось дуже загулявся“

Allegretto

f

fz

Карась *mf*

Ой щось ду - же
За - ду - ма - ли

p

за гу - ляв - ся, лед - ве я сю - ди до - брав - ся ...
ман - дру - ва - ти, рід - ні ха - ти по - ки - да - ти,

Бу - де жін - ка, ма - буть, би - ти, за чуп - ри - ну
за Ду - на - ем о - пи - ни - лись, з бу - сур - ман - ством

во - ло - чи - ти, бу - де жін - ка, ма - буть, би - ти,
по - дру - жи - лись, за Ду - на - ем о - пи - ни - лись,

за чуп - ри - ну во - ло - чи - ти.
з бу - сур - ман - ством по - дру - жи - лись.

mf

Гей, за - ї - хав до шин - кар - ки, ви - пив в не - ї
Ой по - га - ні та - кі жар - ти! Ви - пив, ма - буть,

p *fz*

ad libit.

ще три чар - ки, п'я - ний з во - за із - ва - лив - ся,
я з дві квар - ти, тре - тя ось де... при - го - дить - ся,

colla parte

тро - хи, тро - хи не у - бив - ся, п'я - ний з во - за
щоб бу - ло чим по - хме - лить - ся, тре - тя ось де

fz

із - ва - лив - ся, тро - хи, тро - хи не у - бив - ся.
при - го - дить - ся, щоб бу - ло чим по - хме - лить - ся.

mf

f 8

ДУЕТ

„Відкіля це ти узявся“

Allegro

Одарка

так ти ве - се - лив - ся? Де ж це так бен - ке - ту -

- вав? Як крізь зем - лю про - ва - лив - ся,

до - ма чом не но - чу - вав? Як крізь зем - лю про - ва -

лив - ся, до - ма чом не но - чу - вав? Ось по -

rall. Карає (хитро)

- слу - хай, що вчи - ни - лось... страх ме - не бе - ре й те . .

- пер! Ли - шень ко та - ке зро - би - лось,

(Удає хворого)

тро - хи, тро - хи я не вмер... За - не - ду - жав у до -

- ро - зі та й на - брав - ся я бі - ди, так, що

лед_ве вже на во_зі при_вез_ли, при_вез_ли ме_не сю_.

ди, так,що лед_ве вже на во_зі при_вез_.

ли, при_вез_ли ме_не сю_ - ди.

Одарка

Чи це ж ви_пив,чи це ж ви_пив на до_ро_гу? Чи в до_

-ро - зі, чи в до - ро - зі вже на - пивсь? Ні, не пив, не пив, їй -

-бо - гу! От не гріх, що й за - бо - живсь, ні, не пив, не пив, їй -

-бо - гу! От не гріх, що й за - бо - живсь.

Одарка

Ви - пив, ма - буть, ви - пив, ма - буть, з доб - ру квар - ту, а - бо

Одарка

ви - пив, а - бо ви - пив ці - лий ківш!

Караєсь

Ні, не пив, ка - жу без

The first system of the musical score. It consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). It contains the lyrics "ви - пив, а - бо ви - пив ці - лий ківш!". The middle staff is a vocal line in bass clef with the same key signature, containing the lyrics "Ні, не пив, ка - жу без". The bottom staff is a piano accompaniment in bass clef with the same key signature, featuring chords and a melodic line. A dynamic marking *fz* is present in the piano part.

The second system of the musical score. It consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of three flats, containing the lyrics "Ви - пив, ма - буть, з доб - ру". The middle staff is a vocal line in bass clef with the same key signature, containing the lyrics "жар - ту, ви - пив ча - роч - ку, не більш, ні не пив, ка - жу без". The bottom staff is a piano accompaniment in bass clef with the same key signature, featuring chords and a melodic line. Dynamic markings *fz* and *cresc.* are present in the piano part.

The third system of the musical score. It consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of three flats, containing the lyrics "квар - ту а - бо ви - пив ці - лий ківш!". The middle staff is a vocal line in bass clef with the same key signature, containing the lyrics "жар - ту, ви - пив ча - роч - ку, не більш!". The bottom staff is a piano accompaniment in bass clef with the same key signature, featuring chords and a melodic line. Dynamic markings *ff* and *cresc.* are present in the piano part.

Де ж це

За - не -

так ти ве - се - лив - - ся, де ж це так бен - ке - ту -

- ду - жав у до - ро - зі та й на - бра - вся ж я бі -

- вав? Як крізь зем - лю про - ва - лив - - ся,

- ди! Так, що лед - ве вже на во - зі при - вез -

rallent. до - ма чом не но - чу - вав?

- ли, при - вез - ли ме - не сю - ди!

rallent. *ff* *fz*

Un poco meno mosso

fz *p*

Одарка (сіла на призьбу біля хати)

Ти гу-ля-еш дні і но-чі, я ж, сер-деш-на, все од-

f *f* *p*

- на, із-су-ши-ла ка-рі о-чі в са-мо-ти-ні край вік-

- на. Ці-лу ніч я жда-ла, жда-ла, по-ки зі-ронь-ка-зій-

f *p* *rallent.*

-шла, все в ві - кон - це ви - гля - да - ла... ніч в сльо - зах всю про - ве -

f *p*

-ла, *dim.* ніч в сльо - зах всю про - ве - ла, *quasi piangendo* ніч в сльо -

(Плаче.)
-зах всю про - ве - ла!
Карась (сів на камінь, набиває люльку)
Ой лу - ка - ва вра - жа жін - ка! За - раз в сльози, го - ло -

росо тепло

(плачучи)

Ой ко -

- сить! Бач, зля_ка_ти чо_ло - ві_ка, щоб не знав він, що й ро_бить.

- ли б я пер_ше зна_ла, з чо_ло - ві - ком як то

Ой лу_ка_ва

в_ра_жа жі_н_ка!

За_раз всльо_зи, го_ло -

- жить! Кра_ще вік би ді_ву - ва - ла, ніж те -

- сить!

Бач_зля_ка_ти

чо_ло_ві_ка,

(Швидко підводиться, грізко схопила свиту й шапку, кидас на землю.)

- пер так сльо - зи лить. Жить не хо - чу більш з то -
щоб не знав він щой ро - бить. Жить не хо - че

rallent.
- бо - ю, їй же бо - гу, роз - ве - дусь!.. Кра - ще
більш зі мно - ю хо - че, хо - че роз - ве - стись!

бу - ду я вдо - во - ю, і без те - бе о - бій -
Гей, О - дар - ко, що з то - бо - ю, ну - бо го - ді, вго - мо -

piangendo

- дусь, і без те - бе о - бій - дусь, і без
 - нись, ну - бо го - ді, вго - мо - нись,

те - бе о - бій - дусь!
 ну - бо го - ді, вго - мо - нись!

meno rit. *a tempo*

Карась (удав, що плаче) *(набік) a parte*

От і в ме - не вра - жі о - чі пла - чуть тро - хи да - ле - бі. Бо не спали вже дві

(Підходить ближче до Одарки, впевнено)

но - ці, тре - ба ж тра - пи - тись бі - ді! Збив - ся, ба - чиш, я з до -

-ро - ги, до - ве - лось хоч про - па - дять, - та, спа - си - бі, до не - бо - ги

втра - пив я - кось но - чу - вать, та, спа - си - бі, до не - бо - ги

втра - пив я - кось но - чу - вать, втра - пив я - кось но - чу -

Vivace

Одарка

Так о-це ти у не-бо-ги аж дві но-чі про-па-
Карась
вась.

(Підходить ближче)
- дав? Щоб на те-бе пе-ре-ло-ги,

щоб те-бе не-чи-стий взяв, щоб те-бе не-чи-стий

взяв, щоб те-бе не-чи-стий взяв!

Allegretto (Засучує рукава; з запалом)

По-стри-вай же, мій ко-за-че, бу-деш,

p

бу-деш па-м'я-тять, бу-деш тя-мить, не-бо-ра-че, як то

(Дає стусана. Кавась переходить на другий бік.)

жін-ку ша-ну-вать! Ма-ко-го-ном ру-ки й но-ги по-ля-

-ма-ю, бу-деш знать-но-чу-ва-ти у не-бо-ги, до-ма

sf

meno mosso

як не но - чу - вать, но - чу - ва - ти у не - бо - ги, до - ма як не но - чу -

riten.

a tempo

- вать, до - ма як не но - чу - вать!

ff a tempo

(Плачучи)

meno mosso assai

Ой, ко - ли б я пер - ше зна - ла, з чо - ло - ві - ком як то жить,

p

кра - ще вік би ді - ву - ва - ла, ніж те - пер так сльо - зи лить.

Карась (хоче заспокоїти Одарку)
а *tempo*

Гей, О - дар - ко, го - ді, бу - де, пе - ре - стань бо вже кри - чать!

Одарка (навмисно голосно)

Ні, не - хай же чу - ють лю - ди, ні, не бу - ду я мов - чать!

Карась

Гей, О - дар - ко, го - ді, бу - де, пе - ре - стань бо вже кри - чать!

Одарка

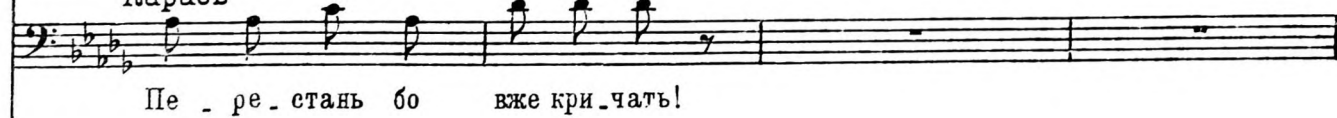
Ні, не - хай же чу - ють лю - ди, ні, не бу - ду я мов - чать,

(Наступаючи на Карася)

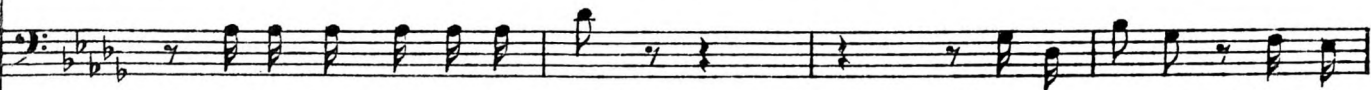
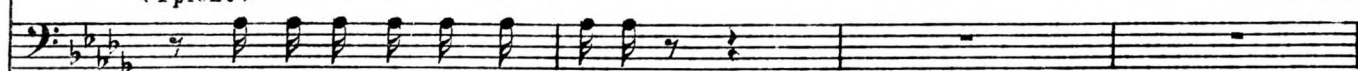
Одарка

Карась

(Грізно)

Й но - ги, по - ла - ма - ю, бу - деш знать - но - чу - ва - ти у не -
 - мно - ю, хо - че, хо - че роз - бе - стись. Гей, О - дар - ко, що з то -

rall.
 - бо - ги, до - ма як не но - чу - вать, но - чу - ва - ти у не -
 - бо - ю, ну - бо го - ді, вго - мо - нись! Гей, О - дар - ко, що з то -

rall.

p *f* *sf*
 - бо - ги, до - ма як не но - чу - вать, до - ма як не но - чу - вать!
 - бо - ю, ну - бо го - ді, вго - мо - нись! Гей, О - дар - ко, гей, О - дар - ко,
 8

Карась

го - ді, бу - де, пе - ре - стань бо вже кри - чать!

Одарка

Ні, не - хай же чу - ють лю - ди, ні, не бу - ду я мов - чать.

Карась

Гей, О - дар - ко, го - ді, бу - де, пе - ре - стань бо вже кри - чать.

Одарка

Ні, не - хай же чу - ють лю - ди, ні, не бу - ду я мов - чать, ні, не

Одарка

mf

бу - ду я мов - чать. Жить не хо - чу більш з то - бо - ю,
 Карась *mf*
 Пе - ре - стань бо вже кри - чать! Жить не хо - че більш зі мно - ю,

їй же бо - гу роз - ве - дусь, кра - ще бу - ду я вдо - во - ю
 хо - че, хо - че роз - ве - стись. Гей, О - дар - ко, що з то - бо - ю,

і без те - бе, і без те - бе о - бій - дусь.
 ну - бо го - ді, ну - бо го - ді, го - ді, го - ді, го - ді вго - мо - нись!

Житть не хо - чу більш з то - бо - ю, їй же бо - гу роз - ве - дусь!

Житть не хо - че більш зі мно - ю, хо - че, хо - че роз - ве - стись.

p

Кра - ще бу - ду я вдо - во - ю і без те - бе, і без

Гей, О - дар - ко, що з то - бо - ю, ну - бо го - ді, ну - бо го - ді,

те - бе о - бій - дусь, і без те - бе о - бій -

го - ді, го - ді, го - ді вго - мо - нись, ну - бо, го - ді вго - мо -

f

- дусь, і без те - бе о - бій - дусь, і без те - бе
 - нись, ну - бо го - ді вго - мо - нись, ну - бо го - ді,

о - бій - дусь!
 вго - мо - нись!

Musical score for voice and piano. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four systems of staves. The first system has two vocal staves and a piano accompaniment. The second system has two vocal staves and a piano accompaniment. The third system has two vocal staves and a piano accompaniment. The fourth system has two vocal staves and a piano accompaniment. The piano accompaniment features a prominent bass line with many triplets and a complex harmonic structure. The vocal parts are in a high register and feature many triplets and a complex harmonic structure. The score is marked with a forte (f) dynamic at the beginning and a fortissimo (ff) dynamic in the second system.

КАВАТИНА

„Тепер я турок, не козак“

Allegro moderato

Карась

ff

mf

1. Те - пер я ту - рок, не ко - зак, зда -

ff *p*

е - ть - ся, доб - ре о - дяг - нув - ся? І як во - но зро -

f

- би - лось так, що в тур - ка я пе - ре - вер -

- нув - ся? Те - пер я ту - рок, не ко -

- зак, зда - еть - ся, доб - ре о - дяг -

- нув - ся? І як во - но зро - би - лось

[illegible]

Що в тур-ка я пере-вер-нуз-ся,

Славься, великий Боже!

ДУЕТ

„На туркениях оженюся“

Allegro moderato

Piano introduction in D major, 2/4 time. The music features a lively melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand, marked with a forte *f* dynamic.

Одарка

Карась

mf

На тур - ке - нях, на тур - ке - нях о - же -

First vocal entry by Odarka (treble clef) and Karas (bass clef). The piano accompaniment is marked with a piano *p* dynamic. The lyrics are: "На тур - ке - нях, на тур - ке - нях о - же -"

mf

Чо - ло - ві - че, бій - ся бо - га!

- ню - ся, о - же - ню - ся.

Вже я

Second vocal entry by Odarka (treble clef) and Karas (bass clef). The piano accompaniment continues with a piano *p* dynamic. The lyrics are: "Чо - ло - ві - че, бій - ся бо - га! - ню - ся, о - же - ню - ся. Вже я"

биль - ше, вже я биль - ше не ко - зак, вже я биль - ше не ко -

Ох, сердеш - на го - ло - ва! Це га - дю - ка та, не -
- зак! І з то - бо - ю роз - ве -

p

- бо - га, з ро - зу - му йо - го зве - ла, з ро - зу - му йо - го зве -
- ду - ся, от во - но вже бу - де як, от во - но вже бу - де

f

(Підходить ближче до Карася, сіпає за одіж)

ла! Чо-ло-ві-че мій ко-
як!

ха-ний, сон-ний ти о-це чи п'я-ний? (Відмахується від Одарки)
Мо-ло-ди-це, вго-мо-

ни-ся, і од ме-не од-че-пи-ся!

От до чо_го вже до_ пивсь, на тур_ке_нях за_ ру_ чивсь!

Вже то_бі я не ї_

Ур_хан, Ур_хан, Ур_хан!

_ ван, - турок я те_пер, Ур_хан! Ур_хан, Ур_хан, Ур_хан!

mf Чо_ ло_ ві_ че, чо_ло_ ві_ че, бій_ся бо_ га, бій_ся

p

бо-гал Ох, сер-деш-на, ох, сер-деш на го-ло-
mf
 На турке-нях о-же-ню-ся.

- ва, ох, сер-деш-на го-ло- ва! Це га-
 Вже те-пер я не ко-зак.

- дю-ка та, не-бо-га, зро-зу-му йо-го зве-
 І з то-бо-ю роз-ве-ду-ся, от во-но вже бу-де

ла, з ро-зу-му йо-го зве-ла. Чо-ло-ві-че мій ко-
 як, от во-но вже бу-де як. Мо-ло-ди-це, вго-мо-

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in D major (two sharps) with lyrics. The middle staff is a bass vocal line. The bottom staff is a piano accompaniment. The piano part features chords and moving lines in both hands, with dynamic markings like *fz* (forzando) appearing.

- ха-ний, сон-ний ти о-це чи п'я-ний?
 - ни-ся, і од ме-не од-че-пи-ся.

The second system continues the musical piece. It features the same vocal and piano staves. The piano accompaniment includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings like *fz* and *sf* (sforzando).

От до чо-го вже до-пивсь, на тур-ке-нях за-ру-чивсь! Ур-хан,
 Вже те-пер я не І-ван, ту-рок я те-пер, Ур-хан, Ур-хан,

The third system is the final one on the page. It continues the vocal and piano parts. The piano accompaniment features a mix of chords and melodic lines, ending with a final chord. Dynamic markings like *sf* are present.

- хан, Ур-хан! На тур-ке-нях, на тур-
 Ур-хан, Ур-хан. Що, га-дю-ча, що, га-

Dynamics: *ff*, *mf*, *ff*, *p*, *sf*

- ке-нях о-же-нить-ся, бач, як вра-жий, бач, як
 - дю-ча мо-ло-ди-це, доб-ре, доб-ре, доб-ре

Dynamics: *p*, *sf*

вра-жий син збре-хавсь. По-стри-вай же, мій ко-за-че дам то бі-я-о-же-
 я те-бе зля-кав? Вже сер-деш-на, ма-бу-ть, пла-че, та не-хай же, не бо-

Dynamics: *f*

- нюсь, дам то - бі я - о - же - нюсь!

- юсь, та не - хай же, не бо - юсь!

f *p*

(сідає на призв'ї, плачучи.)

Meno mosso

tr

Що ро-

dolce *f*

- бить я, бід-на, ма - ю, не-щас-ли-ва си - ро - та? Гір-кі

p *sf*

сь_о_зи про_ли - ва - ю, мар_но йдуть мо - ї лі - та, мар_но

mf

p

Карась

йдуть мо - ї лі - та! Ти вже, жінко, не тур_ буй_ся, за_ве_ду со_бі га_

f

ff

- рем, на тур_ке_нях о - же - ню_ся, та й гар_нень_ко за_жи - вем.

ff

p

f

Одарка

Ох! Цілий вік жу-рюсь, го - рю - ю, от та-ке жит - тя мо -

The first system of the musical score for 'Одарка'. It features a vocal line in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a piano accompaniment in bass clef. The vocal line begins with a fermata on the first note, followed by a series of eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment consists of chords and moving lines in both hands.

- е, день у день роб-лю, пра - цю - ю, він же, знай, все п'є та

The second system of the musical score. The vocal line continues with a similar melodic pattern. The piano accompaniment features a more active bass line with eighth notes and chords.

Одарка

п'є, він же, знай, все п'є, та п'є!

(ніби роздратовано)

Карась

Гей, О - дар - ко, вго - мо -

The third system of the musical score. It includes two vocal parts: 'Одарка' and 'Карась'. 'Одарка' has a short melodic phrase. 'Карась' has a longer, more rhythmic line. The piano accompaniment continues with chords and moving lines. The system concludes with the text 'Гей, О - дар - ко, вго - мо -'.

- ни - ся, по - ки я не ро - зі - злив - ся, бо то - ді вже ви - ба -

ff

rall. В Ду-най, в Ду-най, в Ду-
- чай, за-раз в міх та і в Ду - най, в Ду-

rall.

(погрозово) *mf* - най! Чи на - ївсь ти ку - кіль - ва - ну? Чи на -
- най! *mf* Бач, як вра-жа мо - ло - ди - ця,

ff *p*

і в - ся бле - ко - ти? Знай, за шту - ку цю по -
лю - ба жі - ноч - ка мо - я, бач, як злить - ся, злить - ся,

- га - ну на - бе - реш - ся ти бі - ди! Що, ко -
злить - ся, і лю - ту - е, як змі - я!

- за - че, до - хо - див - ся, аж до чор - ти - ків до -
Го - ді, го - ді не тур - буй - ся, на тур - ке нях о - же -

пів - ся? Що, ко - за - че, до - хо - див - ся, аж до
ню - ся! Го - ді, го - ді, не тур - буй - ся,

чор - ти - ків до - пив - ся? І - м'я ви - га - дав - Ур -
на тур - ке - нях о - же - ню - ся! Так - то, жін - ко, ви - ба -

хан, з глуз - ду з'ї - хав мій І - ван. І - м'я
чай, ли - хом нас не по - ми - най. Так - то,

ви . га . дав Ур . хан, з глуз . ду зі . хав мій І .

жін . ко, ви . ба . чай, ли . хом нас не по . ми .

ван, з глуз . ду зі . хав мій І . ван. Чи на .

най, ли . хом нас не по . ми . най!

ївсь ти ку . кіль . ва . ну? Чи на . їв . ся бле . ко .

Бач, як вра . жа мо . ло . ди . ця, лю . ба жі . ноч . ка мо .

- ти? Знай, за шту - ку цю по - га - ну на - бе -

- я, бач, як злить - ся, злить - ся, злить - ся

p

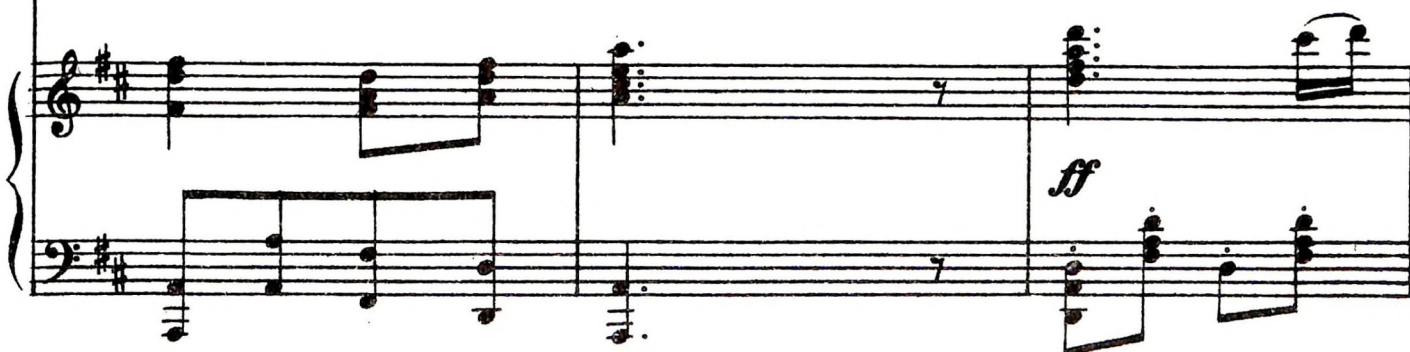
- реш - ся ти бі - ди! Що, ко - за - че, до - хо -

і лю - ту - є як змі - я! Го - ді, го - ді, не тур -

- див - ся, аж до чор - ти - ків до - див - ся, що, ко -

- буй - ся, на тур - ке - нях о - же - ню - ся!

- за - че, до - хо - дів - ся, аж до чор - ти - ків до -
 Го - ді, го - ді, не тур - буй - ся, на тур - ке - нях о - же -
 - пив - ся. *rall.* І - м'я ви - га - дав, - Ур - хан, з глуз - ду
 - ню - ся. *rall.* Так - то, жін - ко, ви - ба - чай, ли - хом
a tempo з'ї - хав мій І - ван, *rall.* і - м'я ви - га - дав, - Ур -
a tempo нас не по - ми - най, *rall.* так - то, жін - ко, ви - ба -
a tempo *rall.*

*a tempo****f****a tempo****f***

З М І С Т

Від видавництва	Стор. 5
С. С. Гулак-Аргемовський (біографічна довідка)	7

Дія перша

Вступ	11
Хор „Ой збирайтесь працювати“	12
Романс „Місяцю ясний“	14
„Прилинь, прилинь“	17
Хор „Хто працює, той і має“	21
Пісня Карася „Ой щось дуже загулявся“	22
Дует „Відкіля це ти узявся“	28

Дія друга

Каватина султана	55
Каватина Карася „Тепер я турок, не козак“	64
Хор „Рідний край ми споминаєм“	67
Танці	69
Пісня Оксани „Ангел ночі“	79
Дует „Чорна хмара з-за діброви“	83

Дія третя

Пісня Одарки „Ой казала мені мати“	95
Дует „На туркених ожениюся“	98
Марш	116
Квінтет	123
Речитатив і хор	131
Речитатив і хор	136
Марш	139
Арія Андрія	141
Фінал „Там за тихим, за Дунаєм“	151
Додатки	163

Редактор Ф. Надененко Техредактор К. Контар
Художники О. Юнак, В. Фатальчук
Коректор О. Новикова

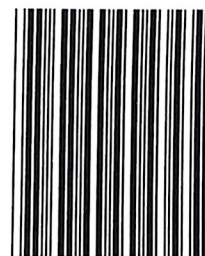
С. Гулак-Артемовский
ЗАПОРОЖЕЦ ЗА ДУНАЕМ
(на украинском языке)

БФ 01852. Здано на виробництво 10/ІІІ 1954 р. Підписано до
друку 31/ІІІ 1954 р. Папір $60 \times 91 \frac{1}{8}$ —13,25 пап. арк.—26,5
друк. арк.+1 вклейка. Обліково-видав. арк.25,6 Зам. 559.
Тираж 10 000.

Типо-литографія Музгиза. Москва. Щипок, 18.

0651